

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 1, årgang 78

www.universitas.no

torsdag 22. februar 2024

**PRESSET
BOLIGMARKED:**
Studenter kastes
på dør

Nyhet s. 10-11

– Vikene mine
var blitt høyere
i en alder av 26.
Faen, ass

Debatt s. 21

**KAN STUDENTER
OVERLEVE
PÅ SØPPELSPISING?**

Kultur s. 26-29

**SULTESTREIKER
FOR PALESTINA**

Nyhet s. 4-5

Fra bomber til Blindern

... og tilbake igjen?

To år etter invasjonen av Ukraina er antallet drepte sivile passert 10.000. UiO-student og flyktning Anastasiia (20) har likevel bestemt seg for å dra hjem igjen.

Nyhet s. 6-9

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Alida de Lange D'Agostino**
dagostinoalida@gmail.com 913 86 220

Nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Vanja Krøvel**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Sigrd Mo Sand**

Deskjournalist: **Emilie Kaland Lindseth**

Korrektursjef: **Harald Nordbø**

Daglig leder: **Mikkel Frydenlund Sibe**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Pass deg for maktkåte leietakere

Alida de Lange D'Agostino, ansvarlig redaktør

Universitas er endelig tilbake i stativene med blekk på papir, og mye har skjedd siden vårt siste gjensyn før jul. I denne ukens utgave kan du lese om alt fra ukrainske studenter som lengter hjem to år etter fullskalainvasjonen, til det skakkjorte leiemarkedet her til lands, som utrolig nok bare blir verre og verre for studentene.

Vi har snakket med flere leietakere som blir «kastet» ut av hjemmene sine fordi utleieren skal selge eiendommen. Ifølge daglig leder i Husleie.no Kjetil J. Olsen er det blitt vanskeligere for boligeiere å tjene penger på utleie. Han uttalte til E24 i sommer at økte renter, skattetrykk og lav boligbygging er blant faktorene som gjør det mindre gunstig å investere i boliger for utleie. Altså er det jaggu tøft for både *baby sharks* og store bolighaier akkurat nå.

Dette setter også studentene i en spesielt vanskelig situasjon. De som kastes ut av leilighetene sine nå, vil nok oppleve at det ikke akkurat florerer med boligannonser midt i semesteret. Samtidig fortsetter leieprisene å øke – til og med mer enn inflasjonen, ifølge tall fra Husleie.

no. Mot utgangen av 2023 var den gjennomsnittlige leieprisen i Oslo på svimlende 16.011 kronasjer. Og Utleiemegleren forsikrer Universitas om at vi har liten grunn til å tro at leieprisene skal ned i tiden fremover.

Et lite lysglimt kan likevel være at leietakere kanskje får flere rettigheter i nærmeste fremtid. Husleielovutvalget har nylig lagt frem sine anbefalinger og forslag til endringer i husleieloven. Blant annet foreslår de at leietaker skal ha rett til å si opp leieavtalen når de selv ønsker det, og gjøre det mulig for leietaker å forlenge leiekontrakten. Men dette har skapt mye uenighet blant ak-

Det er jaggu tøft for både baby sharks og store bolighaier akkurat nå

heter i nærmeste fremtid. Husleielovutvalget har nylig lagt frem sine anbefalinger og forslag til endringer i husleieloven. Blant annet foreslår de at leietaker skal ha rett til å si opp leieavtalen når de selv ønsker det, og gjøre det mulig for leietaker å forlenge leiekontrakten. Men dette har skapt mye uenighet blant ak-

tørene i boligmarkedet, om hva som er best for studentene og ikke.

Administrerende direktør i Norsk Eiendom Tone Tellevik Dahl mener tvert imot at lovforslagene går for langt i å gi leietakerne rettigheter. Hun tror det vil skremme profesjonelle aktører fra å investere i boliger, som igjen vil resultere i færre utleieleiligheter og enda høyere leiepriser. Men å mene at det å gi flere rettigheter til en sårbar gruppe er dumt, er en fallitterklæring mot utleierne.

Det skal mye til før Søkk Rikesen AS blir bikkjen til studentkollektivet i sokkelleiligheten de leier ut utenfor ring 3. Et lite dryss med rettigheter bør ikke være avskrekkende – det må utleierne kunne tåle. For dem er det snakk om inntekt, for leietakerne er det snakk om tak over hodet. Sånn vil det alltid være. Dahl og utleierne trenger ikke å bekymre seg for et inntog av maktkåte leietakere. I en ekstremt presset og vanskelig tid, er flere rettigheter og forutsigbarhet akkurat det studentene trenger.

For kan det egentlig bli noe verre enn det er på leiemarkedet nå? *Famous last words*, tenker du kanskje. Vi har tross alt ikke nådd Hong Kongs burhus-standard. Ennå.

Historiske skråblikk av Emilie Kaland Lindseth

Arkivaren

Korrupsjon

Alt har sin pris (men noen er billigere enn andre). I 2004 inngikk SiO en djevelpakt med Kringsjå Golf AS. I bytte mot gratis golfmedlemskap spredde SiO beina og lot Kringsjå Golf AS forsyne seg vilt av Markas aller vakreste natur/parkeringsplass. SiO er med andre ord medskyldig i den store arvesynden som har gjort at vi sitter igjen med kun 14 prosent av vernet natur. «Men det var bare et par parkeringsplasser!», skrek SiO i selvforsvar mens de rånste over vernede myrer og sårbare økosystemer i sin nyinnkjøpte golfbil. Som Cicero sa: «Alt kan korrumpere de perverterte sinn.» Til og med golf.

Universitas 04.05.2004

Sex i Silurveien

På Universitas.no kunne man forrige uke lese om studenters energidrikk-epidemi. Det skulle riktignok bare mangle, som trofast moralpoliti er Universitas beredt på å avdekke enhver trussel mot studenters integritet og velvære. Til og med før energidrikken var oppfunnet, advarte Universitas om farene bak høyt koffeininntak. I eksamensguiden anno 2004 ble kaffe derfor svartelistet. I stedet kom Universitas ekspertkilde med en tre punktliste for ståkarakter: tran, frokost og onani. Likevel frarådet hun å snike inn seksualpartner på toalettet i eksamenslokalet, da det er «lite hyggelig med pensjonerte eksamensvakter hengende utenfor døren». Pakkeliste til neste eksamen: Womanizer og Redbull.

Universitas 24.10.2004

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Mastergraden mister sin verdi

Nå har to statsråder jukset seg til mastergrad. Én gikk av og én klamrer seg fast til sin rolle. Hjemsokes vårt land av en mastersyke?

Mastergrad

Magnus Grundstad,
journalist

Det er stadig flere som tar mastergrad i Norge. At mange tar mastergrad er ikke et problem i seg selv, men jeg mistenker at mange gjør det av feil grunner. Universitetet har blitt en institusjon flest mulig bare må komme seg gjennom, og først og fremst det, for så å kunne komme seg ut på arbeidsmarkedet. Nå har det blitt slik at studenter uten stor akademisk interesse og arbeidskapasitet må gå på universitetet. Blant konsekvensene av dette er at vi fått to ministre som har jukset med masteren. Vi er i ferd med å glemme hva et universitet er og skal være.

Rune Slagstad har skrevet boken *Kunnskapens hus*, der han beskriver skiftende trender han

ser i høyere utdanningsinstitusjoner. Han beskriver tre kjennetegn på universitet i norsk og europeisk kontekst: Et universitet er (1) forskningsuniversitet, (2) profesjonsuniversitet, og (3) dannelsesuniversitet. Av dette kan det utledes to forpliktelser universitetet har overfor samfunnet: Man skal bidra til (1) å utdanne til arbeidslivet og (2) dannelsen til sivilsamfunnet. En tredje forpliktelse er at universitetet skal søke etter ny kunnskap. Det er den tredje karakteristikken som er kjernen til et universitet. Det er også denne karakteristikken som i langt større grad bør prege hvordan vi anser universitetet, og hvordan universitetet bør se ut. Min frykt er at vi som samfunn har tilsidesatt disse viktige

poengene og prioritert profesjonsuniversitetet for mye.

Det blir stadig flere universiteter i Norge, og de nye universitetene fokuserer mer på fleksibilitet og korte utdanningsløp. Særlig erfarings- og nettbaserte ledelsesutdanninger, som Kjerkols erfaringsbaserte master i kunnskapsledelse med samlinger nå og da, er i dag populære. Med ett 15-poengsemne i semesteret, som Kjerkols masterprogram har, legges ikke et grunnlag for fordypende studier og forskning, som en master skal gi.

Universitetene blir profesjonsuniversiteter i første rekke, og forsknings- og dannelsesaspektet kommer i andre rekke. Et treffende ord på denne utviklingen er at universitetene nå er mer tilnærmet «service-universitet». «Service-universitetet» beskriver universiteter som i økende grad rettes mot yrkeslivet, med kortere utdanningsløp. Slike grader representerer en tendens der høyere utdanning neglisjerer dannelsen og kunnskap. Denne tendensen må sees i lys av en større samfunnsendring. Vi lever i et samfunn som styres av markedslogikk i alle samfunns-

institusjoner. Målet med høyere utdanning er blitt å få flest mulig kjappst mulig gjennom løpet. Utdanningene blir dermed kortere og mer tilpasset yrkeslivet enn den faktiske kunnskapen.

Denne utviklingen gjør at det blir enklere for flere høyere utdanningsinstitusjoner i Norge å kalle seg universiteter. Man endrer stadig kriteriene for universitetsstatus, blant annet har man endret på kravene for antall doktorgradsprogram i institu-

dannede statsråder er symptom på: Universitetets forutsetninger har blitt neglisjert og redusert til å bare handle om profesjonsutdanning *en masse*. Kortere og erfaringsbaserte utdanningsløp à la Kjerkols, gir ikke den nødvendige forskningsetiske dannelsen som en universitetsutdanning egentlig skal gi. Tilfellet til Borch, som gikk et klassisk profesjonsrettet universitetsstudium, peker på en utvikling der man bare må gjennom universitetet for å få en grad, for å kunne få en

Når statsråder jukser seg til en mastergrad, er det et symptom på noe større

sjonen. Før måtte man ha fire doktorgradsprogram for å kalle seg et universitet, nå trenger man bare ett. Dette er et tydelig eksempel på at vi neglisjerer universitetet som forskningsuniversitet. Grunnforskning, kunnskapssøking og demokratisk dannelsen av kritiske borgere blir mindre viktig.

Det er her problemet ligger, som våre to forfeilede masterut-

bra jobb. Begge er symptomer på en degradering av universitetets stilling i norsk samfunn. I sum betyr det produksjon av udannet kunnskapsløshet, som nå har funnet vei til Kongens bord.

nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

NYHET

60-åring utestengt på Blindern

En mangeårig enkeltemnestudent ved UiO har ikke kjent sin besøkestid. Mannen i 60-årene skal i perioder ha bodd i en av universitetsbygningene, men er nå utestengt fra det tilhørende fakultetet. UiO skal ha mottatt mer enn 30 varsler mot ham, pluss tilbakemeldinger fra ansatte, renholdere og vaksentralen. Medstudenter skal ha oppfattet ham som truende, fordi han blant annet gikk rundt med brødkniv. Dette kommer frem i en skriftlig advarsel fakultetet skal ha gitt til mannen. I tillegg skal han i perioder ha bodd på et av instituttene. Det hele toppet seg i høst, da 60-åringen skal ha havnet i slåsskamp med en annen person etter det oppstod en konflikt rundt panteflasker. Selv benekter 60-åringen varslene, og sier til Khrono at han er utsatt for en kampanje. Ifølge ham er det en ansatt som sammen med studenter har satt ut rykter. Han ønsker å ta universitetet til retten. Mannen ble også utestengt i en uke høsten 2022. **VK**

Studenter kan ha millionkrav

De lærde strides om fullt hvor langt lovens arm rekker, men én ting er de enige om: dagens plagiatssystem er ulovlig. I plagiatkontrollen er det lastet opp hundretusenvis av studentoppgaver uten samtykke. Flere advokater og professorer sier til VG at dette bryter med opphavsretten. Frem til januar i år var det svært få lærebøker inne i plagiatkontrollen, nettopp fordi de manglet tillatelse til å bruke dem. Men studenter er altså ikke spurt, og kan nå ha krav på flere hundre millioner ifølge en av advokatene. Både Oslomet og Høgskolen i Molde innrømmer at de ikke har spurt studentene om lov til å gjenbruke oppgavene deres i plagiatkontroll. NTNU mener på sin side at dette må studentene finne seg i, da plagiatkontrollen fremgår av eksamenssettene. **VK**

Norske tilstander i Sverige?

Det er ikke bare i Norge det blir kastet nytt lys over CV-ene til statsråder. Det svenske TV-programmet «Uppdrag granskning» kunne nylig avsløre at flere regjeringsmedlemmer hos söta bror har oppført utdannelse de ikke har. Dette gjelder blant andre administrasjonsminister Erik Slottner fra Kristdemokraterna og eldre- og sosialminister Anna Tenje fra Moderaterna. Førstnevnte hadde skrytt på seg en grad i statsvitenskap fra Linköpings Universitet, men hadde bare gått tre av de åtte semestrene graden krever. Sistnevnte skulle angivelig hatt en grad i europeisk administrasjon fra Linnéuniversitetet og University of Edinburgh, men graden hadde aldri blitt fullført. I tillegg skulle samferdsels- og boligminister Andreas Carlson, også han fra Kristdemokraterna, ifølge den svenske regjeringens nettsider hatt tre år med frie emner i juss og kommunikasjon. Heller ikke dette stemmer, da den faktiske tiden med frie emner var ti uker. **VOB**

Sulter i solid

LA GAZA LEVE: Aksjonsgruppa for Palestina har demonstrert utenfor Stortinget siden 14. februar.

Siden onsdag 14. februar har Aksjonsgruppa for Palestina sovet i telt og sultestreiket foran Stortinget. De krever at Norge skal legge større press på Israel.

Israel og Palestina

Tekst Eirin Balle Tungland
Foto Sigrid Ewing

Leder i Studenter for Palestina Raghad Abu Shaker (23) har sovet i telt for første gang noensinne, og det på brostein og is midt på Eidsvoll's plass i Oslo. Hun er en av åtte aksjonister i Aksjonsgruppa for Palestina som tidligere i februar slo opp telt og satte i gang en sultestreik foran Stortinget. Saken ble først omtalt av Vårtoslo.

– Vi krever at Norge gjør mer. Barna i Gaza sulter, så vi sulter med dem, sier Abu Shaker.

Etter over et døgn i full faste måtte hun gå over til delvis faste av hensyn til studiene. I tillegg til å være aktivist er hun fulltidsstudent i Midtøsten-

studier på Blindern.

– Jeg kjente at jeg ble flau over å kjenne på sult, fordi barna i Gaza ikke har noe valg. Vi sulter i solidaritet, sier hun.

Onsdag var to aksjonister stadig i full sultestreik, men teltene har blitt fjernet. Sikkerhetsansatte ved Stortinget har bedt dem om å fjerne seg, og politiet har blitt varslet.

Norge som medskyldig

Til tross for Oslos iskleddede gater og uvennlige februarvær er aksjonistene ved godt mot. De varmer seg rundt en bålpanne og drikker vann og te fra pappkopper mens de venter på å bli hørt.

Medlem av Studentparlamentet og student ved Oslomet Cinta Asmara

Hondsmerk (22) har sendt brev med krav til Stortinget på vegne av gruppa. Hun er med i aksjonen for å stille Norge til ansvar.

– Norge må gjøre slutt på sin medskyldighet til folkemordet i Gaza, sier Hondsmerk.

Hun mener at Norge bryter med internasjonal lov ved å importere varer fra ulovlig okkupasjon.

– Våre folkevalgte må sørge for at ingen norske våpen ender opp i Israel og blir brukt til å drepe palestinere, sier hun.

Hun går videre til å hevde at Oljefondets investeringer i Israel også gjør Norge delaktig i okkupasjonen og folkemordet i Gaza.

– Vi har gått gjennom verktøykassa for fredelige demonstrasjoner og underskriftskampanjer, men opplever å ikke bli hørt. Derfor startet vi en sultestreik, sier hun.

Studentene har deltatt i flere demonstrasjoner siden krigen startet,

daritet

STUDENTER I SULT: Raghad Abu Shaker (23) og Cinta Asmara Hondsmerk (22) håper at det ekstreme tiltaket vil få regjeringen til å handle.

men opplever at lite har skjedd.

– Jeg har vært i demonstrasjoner ute i gatene og skreket i timevis, men ingenting skjer. Derfor må vi strekke den lengre, sier Abu Shaker.

Påminnelse til politikerne

Studentene forteller at Stortinget har bedt politiet om å fjerne dem fra Eidsvolls plass. Hvor lenge aksjonen får fortsette, er derfor usikkert.

Barna i Gaza sulter, så vi sulter med dem

Raghad Abu Shaker (23)

– Vi er en sterk påminnelse til Stortinget om folkemordet som skjer i Gaza. De møter oss hver morgen når de skal på jobb. Det er de som har makten til å endre noe, sier Hondsmerk.

Ferske tall fra Reuters melder om 29.195 drepte og 69.170 skadde palestinere siden Hamas-angrepet på Israel 7. oktober.

– Er det virkelig over 30.000 liv som må gå tapt for at vi skal handle? Den ulovlige okkupasjo-

nen har foregått siden lenge før vår livstid. Tiden for handling renner ut, sier Hondsmerk.

Til tross for at politiet snart vil forsøke å fjerne aksjonistene, viser de ingen tegn til motløshet.

– Vi vil fortsette å være til stede til vi blir hørt. Om politiet fjerner oss vil handlekraften vår fortsatt være her, sier Hondsmerk.

– Vi er sterke sammen. Når man er i full sultestreik blir man svak, men vi passer på hverandre. Vi fortsetter til Stortinget oppfyller våre krav, sier Abu Shaker.

Løvebakken er imidlertid delt i spørsmål om reaksjoner mot Israel. Sosialistisk Venstreparti (SV) var sist ute med å fremme forslag om sanksjoner, og flere partier fulgte etter med egne forslag. 6. februar ble imidlertid samtlige forslag stemt ned, i hovedsak av regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet sammen med Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Det ble dermed ikke flertall for noen av forslagene.

Marian Hussein er stortingsrepresentant for SV. Tidligere denne uka møtte hun aksjonistene.

– SV er enig i sakene de løfter frem, og vi kommer ikke til å gi oss, sier hun til Universitas.

Krever akademisk boikott

Abu Shaker er selv palestiner, og har slitt med å skulle være i forelesninger mens situasjonen utfolder seg i Gaza.

– Det er folket mitt, og jeg ser de bli drept live.

Hun mener at studenter med tilknytning til Palestina har behov for å kjenne støtte fra universitetet sitt.

– Vår frykt er at studenter vil droppe ut om de føler at universitetet deres støtter folkemordet i Gaza, legger Hondsmerk til.

UiO-rector Svein Stølen har tidligere tatt sterk avstand fra situasjonen på Gazastripen.

«Maktbruk skal bare rettes mot stridende. Sivile skal så langt som mulig vernes mot følgene av krig og sikres humanitær hjelp når det trengs», sa Stølen til Universitas i januar.

Studenter for Palestina avholdt 2. februar en studentstreik på Blindern som oppfordret Universitetet i Oslo (UiO) til å innføre akademisk boikott av Israel. Som leder av foreningen mener Abu Shaker at UiO må ta et tydelig standpunkt.

– Det er slitsomt å oppleve at universitetet ikke handler. I begynnelsen av krigen var jeg veldig sint for at fakultetet mitt ikke ville henge opp Palestina-flagg, fordi de mente det var for poli-

tisk, forteller Abu Shaker.

– Opplever dere at Universitetet i Oslo tok et tydeligere standpunkt for Ukraina?

– Ja, med Ukraina så handlet de med en gang. Vi så Ukraina-flagg over alt og universitetet snakket tidlig om å fryse samarbeidet med Russland, bemerker Abu Shaker.

Hun legger til at etter mye masing, henger Palestina-flagget oppe på HF på Blindern, og hun opplever at både forelesere og medstudenter er mer involvert i

Jeg ser at folk våkner nå

Raghad Abu Shaker (23)

konflikten.

– Jeg ser at folk våkner nå. De begynner å se sannheten om at Israel driver med okkupasjon, folkemord og terror, sier Abu Shaker.

UiO negativ til boikott

Oslomet fryste nylig en utvekslingsavtale med Universitetet i Haifa, og besluttet at de ikke skulle inngå i nye avtaler med israelske utdanningsinstitusjoner. Dette ble først rapportert av

Khrono. De ønsker derimot ikke å innføre en full akademisk boikott.

Denne uken skal studentparlamentet ved UiO stemme over et forslag for akademisk boikott.

– Hvis det blir vedtatt kommer vi til å følge det opp med å gjøre det vi kan for å overtale UiO om å gå inn for en akademisk boikott, sier leder for Studentparlamentet Elisabeth Hoksmo Olsen på telefon til Universitas.

UiO har derimot ingen planer om å innføre akademisk boikott. I en e-post til Universitas skriver rektor Svein Stølen at flere av styremedlemmene i universitetsstyret mener at det ikke er et hensiktsmessig virkemiddel.

«Diskusjonen rundt akademisk boikott må ses i sammenheng med prinsippet om akademisk frihet, som er helt grunnleggende for universiteter», skriver Stølen.

Imidlertid skal UiO se på muligheten for å bruke økonomiske virkemidler i forbindelse med innkjøp som kan knyttes til Israel.

«Styret ba derfor om at administrasjonen forbereder en sak om innkjøpspolicy ved UiO. Vi skal komme tilbake til styret med dette.»

Med fremtiden

To år etter Russlands fullskalainvasjon, er unge ukraineres fremtid mer usikker enn noen gang. Studenter Universitas har snakket med ønsker likevel å returnere til hjemlandet.

Ukraina

Tekst Ulrik Alver Solli
Foto Sigrid Ewing

To år etter at russiske styrker den 24. februar 2022 satte i gang sin fullskala invasjon av Ukraina, er krigen ingen ende nær.

De siste månedene har tvert imot flere nyhetsoppslag handlet om at krigen i Ukraina kommer til å bli langvarig. I et innlegg i Dagens Næringsliv fra november advarte eksempelvis hovedlærer ved Forsvarets høyskole Geir Hågen Karlsen om en langvarig krig med fare for enda mer brutale konsekvenser enn de man så langt har vært vitne til.

At krigen skulle bli så langvarig står i motsetning til hva mange tenkte to år tilbake, forteller ukrainske studenter Universitas har snakket med.

– Rett etter den fullskala invasjonen tenkte vi at det kom til å vare noen uker, sier Anastasiia Karachun (20) når vi to år senere treffer henne en kald ettermiddag på Sophus Bugges hus, et student-

hvor hun bor med sin mor og lillebroren på 12 år.

Nå studerer hun lingvistikk på UiO. I Ukraina studerte hun derimot anvendt matematikk. Til tross for at det kan høres ut som et stort faglig hopp, mener hun selv det handler om mye av det samme.

– Begge deler handler om strukturer og systemer, noe jeg liker, forklarer hun Universitas på flytende norsk.

Vil hjem

Selv om Anastasiia nå befinner seg i Norge, er hverdagen preget av Ukraina. Den usikre situasjonen i hjemlandet gjør det vanskelig å tenke på fremtiden. Hun kvier seg for å planlegge mer enn et par uker fremover i tid.

– Om man planlegger, får man også forventninger. Det er ødeleggende å hele tiden måtte se at det ikke går som man har planlagt.

For en som er glad i struktur og systemer er det å måtte leve uten en fremtidsplan ikke bare enkelt.

– Jeg kan ikke en gang planlegge et halvt år frem i tid, sier Anastasiia lattermildt, men indignert.

Rett etter fullskalainvasjonen tenkte vi at det kom til å vare noen uker

Anastasiia Karachun (20), ukrainsk student ved UiO

bibliotek trygt plassert på øvre Blindern.

Hun er en av 65.185 ukrainske flyktninger som per 31. januar befinner seg i Norge, ifølge tall fra Faktisk.no.

Opprinnelig var planen hennes å bli i hjemlandet, men da krigen strakk ut i tid, ga Anastasiias far beskjed til resten av familien om å dra. Selv måtte han bli igjen. Ukrainske menn over 18 hadde ikke lov til å forlate landet. Han har ikke vært ved fronten enda, men Anastasiia frykter at han kan bli sendt dit.

Familien kjente fra før noen ukrainere bosatt i Hokksund i Buskerud, og ved ankomst i Norge spurte de om å bli bosatt her, dersom det var mulig. Noe det viste seg å være.

– Jeg søkte opp Hokksund, og så at det ikke lå lenger enn 40 minutter fra Oslo. Da tenkte jeg, ok, jeg kan studere der, sier Anastasiia om flyttingen til sitt nye hjemsted,

I fjor skrev Universitas en artikkel om ukrainske studenter i Norge som følte seg ensomme. Anastasiia svarer først at dette ikke gjelder henne. Hun har mange venner i Norge, mange å henge med. Etter å ha tenkt seg litt om modererer hun likevel svaret sitt. På et vis føler hun seg jo ensom.

– Kanskje er jeg litt ensom, sier hun ettertenksomt.

– Kjæresten min er jo i Ukraina, bestevennene mine er der, familien min, kusunene mine. Det er derfor jeg vil dra tilbake.

Anastasiia har nemlig bestemt seg for å dra tilbake til hjemlandet. Akkurat når vet hun ikke, men forhåpentligvis snart.

I desember i fjor foretok regjeringen en rekke endringer i regelverket for ukrainske flyktninger. Blant disse var en innstramming av muligheten til å reise frem og tilbake mellom Norge og Ukraina. Normalt sett har ikke flyktninger lov til å reise tilbake til landet de

HJEMLENGSEL: For ukrainere i Norge er det tøft å følge situasjonen i hjemlandet fra avstand. De er opptatt av at konflikten får fortsatt oppmerksomhet, slik at den ikke glemmes. Fra venstre: Anastasiia Karachun (20), Valentyn Feshchuk (25) og Antonina Bukhantsova (19).

har flyktet fra dersom de mottar ytelser i Norge. Men ukrainere har fram til nå vært unntatt denne regelen.

For Anastasiias del betyr det at hun må velge: Reise hjem, eller ikke få sett sine kjære i Ukraina. Trass krig og usikkerhet er valget enkelt.

– Jeg trives godt i Norge, men vil likevel dra, sier hun.

– Det er i Ukraina jeg føler meg hjemme.

Tilbake i Butsja

En av dem som alt har bestemt seg for å flytte hjem igjen, er Anastasiias venninne, Diana Kryvenko (21) fra byen Butsja utenfor Kyiv.

Hun kom til Norge i mars 2022, men flyttet tilbake i desember 2023.

Idet Universitas skal til å ringe Diana, sender hun oss en advarsel: Det gikk akkurat en flyalarm, så det kan hende at internett-tilkoblingen er litt dårlig.

– Etter et par uker vender man seg til det. Det blir en del av normalen, svarer hun på spørsmålet om hvordan det er å bo et sted hvor luftangrep utgjør en konstant trussel.

Til tross for en noe skurrete videoskjerm, samt et par tilfeller hvor lyden faller ut, går samtalen vår likevel greit, og fra et gråmalt soverom forteller Diana oss detal-

jer fra hverdagen i en krigssone.

– Jeg har ikke lenger klær liggende i skap, men i koffert. Jeg er forberedt på at jeg når som helst kan komme til å måtte flykte, sier hun før hun utdyper:

– Ingen steder i Ukraina er trygge, men jeg føler ikke at jeg har noen grunn til å klage. De fleste har vært her helt siden fullskalainvasjonen.

Dianas hjemby Butsja ble verdenskjent etter at bilder viste et stort antall sivile og militære drepte i byens gater etter at den hadde vært under russisk okkupasjon. Rundt 300 mennesker skal ha blitt begravd i massegraver. Spesielt byens hovedgate var gjen-

satt på vent

MIDLERTIDIG: Diana Kryvenko (21) returnerte til Ukraina i desember. Hun er likevel usikker på hvor lenge hun blir værende i hjemlandet.

stand for oppmerksomhet. NRKs utenriksjournalist Morten Jentoft kjørte sikksakk gjennom en gate fylt av lik.

– Det er jo ukomfortabelt å tenke på hva som skjedde her. Flere av de som var her under okkupasjonen, ønsker ikke å returnere, sier hun.

Selv skulle Diana gjerne ha vært lenger i Norge, men da introduksjonsprogrammet tok slutt – et program som gir flyktninger grunnleggende opplæring i norsk språk og samfunnsliv – viste det seg å være vanskelig. Hun slet med å finne seg jobb og bosted, og bestemte seg derfor for å reise tilbake til Ukraina, hvor hun nå tar

en master i filologi.

Hun sier at regjeringens innstramninger ikke hadde noen innvirkning på hennes beslutning om å reise tilbake, da hun var tilbake i Ukraina før de ble annonsert.

Jeg har ikke lenger klær liggende i skap, men i koffert

Diana Kryvenko (21), student som alt har reist hjem til Ukraina

Diana er blant dem som i for fortalte Universitas om ensomhet, og hvor vanskelig det var å komme i kontakt med nordmenn. Hun sier at ensomheten likevel ikke var

den primære årsaken til hjemreisen. Senere samme år fikk hun seg nemlig en venn – lingvistikkstudenten Anastasiia.

– Vi var mye sammen, ting ble bedre da, forteller hun.

Hun er på et sett glad for å være tilbake i Ukraina. Hun er likevel usikker på hvor lenge hun kommer til å bli værende. Situasjonen i hjemlandet er verre enn hva hun

hadde forestilt seg.

– Prisene er høye, lønningene er lave. Ukraina er et fantastisk land med masse unikt å tilby, men det er et vanskelig sted å bo for øyeblikket, avslutter hun.

Positiv til EU

Neste gang vi treffer Anastasiia laver snøen ned over de mursteinsfargede, ombygde fabrikkbygningene som nå utgjør studenthuset P52 på Osloom campus Pilestredet.

Det er tirsdag ettermiddag, og Anastasiia har, sammen med vennene Antonina (19) og Valentyn (25), tatt turen hit for å delta på språk kafé – et tilbud til flyktnin-

ger og innvandrere som ønsker å forbedre norskferdighetene sine.

Ved et bord et stykke inn i lokalene, på behørig avstand fra språk kaféens lydige mylder, setter vi oss ned for å høre om også Antonina og Valentyn ønsker å vende tilbake til hjemlandet.

– Ja, svarer Valentyn kontant, også han på fullstendig flytende norsk.

Det er ikke slik at de vil dra fra Norge, men heller at de savner Ukraina sterkt. Dette gjelder de fleste ukrainere de kjenner, forteller de.

I desember ble det klart at

Saken fortsetter»

SLAVA UKRAÏNI: Valentyn (25) er opptatt av å minne folk om at krigen fortsetter.

EU nå åpner døren for ukrainsk medlemskap. Valentyn sier dette vil føre til tettere samarbeid med vesteuropeiske land – inkludert Norge – noe som igjen gjør at det blir behov for folk med erfaring fra disse landene.

De er alle fast bestemt på å gjøre hva de kan for å hjelpe Ukraina. At krigen kan komme til å vare i mange år fremover, endrer ikke dette.

– Alt vi kan gjøre er å smøre oss med tålmodighet, samtidig som vi gjør vårt for at krigen ender så snart som mulig, sier Valentyn.

Psykologisk uro

Et steinkast unna studenthuset P52 finner vi Oslomets institutt for by- og regionforskning (NIBR).

Vi tar turen hit for å prate med Oleksandra Deineko – en forsker som selv måtte forlate hjembyen Kharkiv etter krigens utbrudd.

Som forsker i Ukraina hadde hun tidligere jobbet på prosjekter med ansatte ved NIBR. Etter endt prosjekt beholdt de kontakten, og da hun to år tilbake i tid så seg nødt til å flykte, ble hun oppfordret til å komme til Oslo.

Nå er hun ansatt som gjesteforsker ved instituttet, og har blant

annet vært med å utarbeide en rapport om ukrainske flyktningers egne erfaringer etter ankomst i Norge. Denne ble lansert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi) den 12. januar.

– Det overordnede bildet er at ukrainske flyktninger er fornøyd med måten de er blitt tatt i mot i Norge, sier Deineko. Også hun på flytende norsk.

De fleste tror fortsatt at vi kommer til å vinne krigen

Oleksandra Deineko, ukrainsk gjesteforsker på NIBR ved Oslomet

Av kildene Universitas har snakket med, forteller alle at de ønsker å dra tilbake til Ukraina.

Basert på hva Oleksandra Deineko forteller, er det vanskelig å si om det samme gjelder for ukrainske flyktninger som helhet.

– Når vi spør om de ønsker å returnere til Ukraina etter krigen

er over, svarer 55 prosent at de er usikre.

– Det vi ser er at det for folk avhenger av en rekke ulike faktorer. Hvordan blir det i Ukraina etter krigen? Hvilke arbeids- og utdanningsmuligheter blir det? Har de fremdeles et sted å komme tilbake til?

Deineko forteller at mange av dem som kommer fra områder ved frontlinjen, kan ha opplevd å miste alt, leiligheten deres kan være ødelagt, hjembyens infrastruktur totalhavareert. For foreldre er også andre spørsmål relevante å stille: Hvis barna trives i norsk barnehage og skole – ser framtidsutsiktene lysest ut her?

Kildene vi har snakket med tidligere i denne saken befinner seg i aldersspennet 19–25 år. Kanskje kan dette forklare ønsket om å reise hjem?

Ifølge Deineko er svaret nei. Hun sier det er mer sannsynlig at unge respondenter ønsker å bli i Norge enn eldre respondenter.

– De som er yngre er ofte motivert til å starte et nytt liv her i Norge. De lærer språket raskt, noe som åpner opp muligheter.

At flyktninger ønsker seg tilbake til et land i krig kan likevel

forklares.

Deineko forteller om en spørreundersøkelse gjennomført i mars 2022, som viser at den psykiske tilstanden til dem som flyktet fra Ukraina, var verre enn blant dem som valgte å bli igjen.

Hun sier at en av måtene dette kan forklares på, er gjennom noe

ikke har statistikk som beviser dette, men at informasjonen stammer fra intervjuer som er gjort med ukrainske flyktninger, som har vendt tilbake fra Norge.

– Det kan virke litt paradoksalt, men dette er hva mange svarer når de får spørsmål om hvorfor de har dratt tilbake.

Alt vi kan gjøre er å smøre oss med tålmodighet

Valentyn Feshchuk (25), ukrainer bosatt i Norge om krigen

som kalles «theory of ambiguous loss». Selv om du befinner deg på et trygt sted, klarer du ikke å slappe av så lenge andre du er glad i, befinner seg i krigssonen. Den konstante psykologiske uroligheten kan gjøre at det er bedre å dra tilbake – til tross for at det innebærer å oppsøke en krigssone.

I tillegg til psykologisk urolighet nevner hun hjem- og familielengsel samt problemer med å skaffe seg jobb i Norge som andre eksempler på grunner til at folk drar tilbake.

Deineko understreker at hun

– Ikke krigstrøtte

Ukraina har gjennom krigen vært svært avhengig av våpenstøtte fra vestlige land. Samtidig med at fullskalakrigen nå går inn i sitt tredje år, virker imidlertid denne støtten å være langt mer usikker enn tidligere. I november i fjor gikk Ukrainas visestatsminister Olha Stefanishyna ut og advarte europeiske land mot krigstrøtthet. Samtidig la hun til at ukrainerne har akkurat den samme innstillingen nå som ved utbruddet av krigen to år tilbake.

– Vår besluttsomhet forblir den

IKKE KRIGSTRØTTE: Ukrainere er slitne, men moralen er ikke svekket, forteller Oleksandra Deineko. I tillegg til å jobbe som gjesteforsker ved Osloomet, underviser hun også ukrainske studenter over nettet. – Det blir litt ekstra jobb på fritiden.

samme, sa hun den gang ifølge en artikkel i Nettavisen.

Dette er et budskap som finner gjenklang hos Oleksandra Deineko.

– Ukrainere er selvfølgelig slitne, men moralen er på ingen måte svekket. De fleste tror fortsatt at vi kommer til å vinne krigen.

Hun mener internasjonale medier har et for stort fokus på krigstrøtthet, og skulle ønske de heller fokuserte mer på hva som kommer til å skje dersom støtten til Ukraina forsvinner.

– Man må vise Russland at de ikke bare kan bryte alle slags lover

og regler uten at det får konsekvenser.

Samtidig kommer hun med en advarsel til Europa.

– De kommer ikke til å si seg fornøyd med kun Ukraina.

Hjem til Hokksund

Tilbake på språkkafeen tirsdag ettermiddag går samtalen vår med Anastasiia, Valentyn og Antonina mot slutten.

Etter å ha tatt noen bilder utenfor bygget, går Valentyn inn igjen for å få med seg siste del av språkkafeen. Antonina og Anastasiia bestemmer seg derimot for

heller å dra hjem, de er begge slitne etter en lang dag med mange forelesninger.

Vi følger Anastasiia gjennom et snøfylt og isete Oslo sentrum i retning Nationaltheatret. Det er herfra hun skal ta toget hjem.

Enn så lenge betyr det Hokksund, men hvor mye lenger det er sånn, er usikkert.

En ting er hun likevel klar på: Stedet hun kaller hjemme, vil aldri hete Russland.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

FORENING

Dyrt å være student?

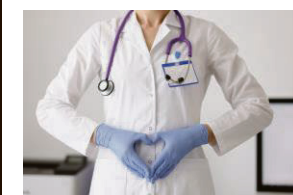
Lyst på gratis
Dr.dropin?

Bli medlem av
Finansforbundet student

TILBUDSGUIDEN

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og
celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

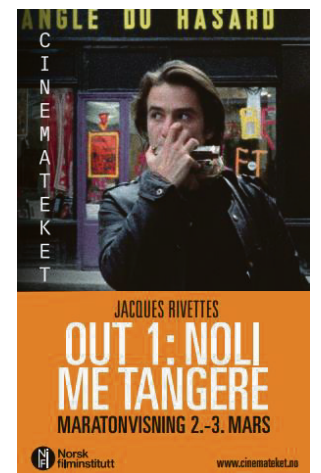
Bestill time på
majorstuakvinneklinikk.no

STUDENTBOLIG

Den beste studietiden får du hos oss, i hjertet av Oslo!

www.ankerstudentbolig.no
Siden 1975

KINO

PSYKOLOG

10 %
studentrabatt
hos privat psykolog

Les mer på
www.lianfjell.no/student

LYD- OG OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco

10% Student rabatt

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

TILBUDSGUIDEN

-
GODE

TILBUD

FOR

STUDENTER

|

OSLO

Kastes på dør

KASTET UT: Ukene etter Oskar Lindberget fikk beskjed om at han måtte flytte, har vært kaotiske. Leiligheten skal pakkes ned, og han skal helst finne et nytt sted å bo før han reiser på turné.

Leieprisene i Oslo øker. Samtidig opplever studenter å bli kastet ut i markedet når utleiere selger unna eiendommen.

Bolig

Tekst Elida Dynestøl
Foto Sigrid Ewing

I slutten av januar ble Oskar Lindberget (24) ringt av eieren av leiligheten som han leier sammen med to venner på Adamstuen. Leiligheten skal selges, fortalte huseieren. Samtidig fikk han beskjed om at kollektivet hadde to måneder på å flytte ut, i tråd med oppsigelsestiden i kontrakten.

– Jeg ble litt tatt på senga, forteller Lindberget.

Universitas har snakket med flere studenter som nylig har måttet finne frem flytteeskene. Lindberget er saksofonist og har en

bachelor i utøvende musikk fra Norges Musikkhøyskole. Til høsten skal han begynne å studere medisin på UiO. Frem til det jobber han som musiker, og skal snart på turné i Australia.

– Å måtte flytte er derfor ekstra upraktisk, fordi selv om oppsigelsestiden er to måneder, er det for meg i praksis en tre ukers frist, sier Lindberget og viser til alt som må pakkes og fikses før han reiser.

Høyere priser

Samtidig som studenter opplever at boliger selges unna, øker leieprisene. Utleiemegleren skriver i en pressemelding at leieprisene i Oslo har økt betraktelig, og de stive prisene har Lindberget følt på.

– Jeg er redd jeg må opp sånn 1500 kroner i måneden for noe tilsvarende det jeg har nå, forteller Lindberget.

Leieprisene for alle boligtyper i Utleiemegleren sin portefølje i Oslo økte med 7,5 prosent sammenlignet med januar i fjor. Skal

Jeg ble litt tatt på senga

Oskar Lindberget (24)

vi tro Utleiemegleren, må leietakere belage seg på høye priser fremover.

– Vi har ingen grunn til å tro at utleieprisene i Oslo skal ned i tiden fremover, sier regiondirektør i Utleiemegleren Siri Anne Bernum Halck.

Lindberget er presset på tid, og opplever det som krevende å finne

en ny bolig på kort varsel.

– Det er både dyrt og vanskelig, forklarer han.

Skal de tre vennene fortsette å bo sammen, vil prisen bli høy.

– Da tror jeg det er vanskelig å finne noe billigere enn 8000 per person, sier han og legger til:

– Jeg kjenner at jeg må være på hugget.

Nå skal han lete etter leilighet på alle plattformer og i eget nettverk.

Annen saklig grunn

Tom Risa er ansvarlig advokat i Leieboerforeningen, og uttaler seg på generelt grunnlag. I en ordinær, tidsbestemt leiekontrakt kan utleier si opp kontrakten dersom det finnes en såkalt «saklig grunn», forklarer han. I husleieloven er det gitt tre konkrete årsaker, i tillegg til en fjerde kalt «annen saklig grunn».

– Når utleier vil selge, forklares

oppsigelsen som «annen saklig grunn».

Som leieboer er man likevel ikke ubeskyttet. Oppsigelsesvernet til en leieboer ligger i kravet om skriftlig oppsigelse, konkret begrunnelse og retten til å protestere.

– En leieboer kan protestere på oppsigelse, slik at det vil være opp til en avgjørelsesmyndighet å avgjøre om oppsigelsen vil virke urimelig. Risikerer leieboeren for eksempel å bli hjemløs, kan oppsigelsen regnes som urimelig.

Universitas har tidligere skrevet om det regjeringsnedsatte utvalget som nå gjennomgår husleieloven. En ny lov skal vedtas for sommeren 2025. Risa forklarer at slik den er nå, er loven full av bestemmelser som kan avtales annerledes i kontrakt.

– For eksempel er det ordinært med tre måneders oppsigelsestid, og det står oppført hvordan opp-

PÅ FLYTTEFOT: Lindberget og flere andre han kjenner har måttet flytte flere ganger i løpet av studietiden. Det siste året har han bodd på Adamstuen.

Ekspertene svarer om leietakers rettigheter

Studenter tvinges til å flytte ut. Det er derimot flere punkter som kan gjøre at oppsigelsen er ugyldig.

Leieforhold

Tekst Hallvard Misje

Mange studenter opplever å måtte flytte ut av leilighetene sine på kort varsel. Veggdyr, mugg på badet, eller en utleier som plutselig skal selge boligen er kjente situasjoner i studielivet.

Juridisk seniorrådgiver i Forbrukerrådet Thomas Iversen påpeker at det er flere rettigheter man bør være obs på som leietaker.

– Hvis leieperioden er tidsubestemt, har utleier rett til å si opp leietakeren så lenge hen har saklig grunn. Salg av bolig er en typisk saklig grunn, sier Iversen, men legger til:

– Utleier må fortsatt følge reglene for oppsigelse, som kontrakten og husleieloven legger til grunn. Det er viktig at utleier følger reglene for oppsigelse, og at leietaker får de fristene man skal ha.

Aldri aksepter bindingstid

Tom Risa, advokat i Leieboerforeningen

Sjekk posten

Iversen forklarer at husleieloven stiller krav til utleierens oppsigelse. Der står det at oppsigelsen skal være skriftlig og begrunnet. Med andre ord er det lurt å sjekke postkassa. Den skal også opplyse om at man kan protestere skriftlig til utleieren innen en måned etter at oppsigelsen er mottatt.

– Hvis dette ikke er gjort, kan leietaker fortsette å bo i leiligheten til gyldig oppsigelse er levert og oppsigelsesfristen er ute, konstaterer Iversen.

Mange opplever at utleieboligen er i dårlig stand med flere feil og mangler når man flytter inn. Noen må også flytte ut fordi boligen skal pusses opp. På

spørsmål om det er noe spesielt studentene må passe på i slike tilfeller, svarer Iversen følgende:

– Hvis utleieboligen ikke holder minstekravene man kan forvente, og det ikke er gitt risikoopplysninger i forkant, kan leietaker klage på forholdene til utleier. Utleier har både rett og plikt til å fikse feilene, og til å finne årsaker til hvorfor forholdene er som de er. Da tar utleier gjerne kontakt med fagfolk som løser problemene, sier Iversen og understreker at dette i så fall skal dekkes av utleier.

Iversen påpeker at hvis du må flytte ut midlertidig, har leietaker rett på erstatning for leie av et annet bosted i mellomtiden. Men ett forbehold tar han.

– Det er viktig at leietaker begrenser utgiftene i slike tilfeller, og ikke leier seg inn på det dyreste hotellet i byen.

Pass opp for bindingstid

Tom Risa er ansvarlig advokat i Leieboerforeningen og kjenner godt til grumsete leiekontrakter. Han er særlig opptatt av bindingstid, som han ser i økende grad i alle store byer. Det vil si at kontrakten for eksempel gjelder fra 1. august, har tre måneder oppsigelsestid og ikke kan sies opp før 1. mai. På den måten låses leietaker til leieforholdet i minst ett år.

– Aldri aksepter bindingsstid. Det er noe utleiere gjør for å jobbe mindre, og det rettes særlig mot studenter som ikke har så mye erfaring med leieavtaler. Under pandemien var det mange studenter som ble berørt av dette, da de ville flytte hjem, men var bundet av kontrakten.

Risa understreker at kontrakter må leses nøye, og oppfordrer studenter til å være forsiktige og påpasselige i møte med leiemarkedet.

universitas@universitas.no

sigelsestiden skal regnes, men det står også at bestemmelsen kan fravikes i avtale.

Risa anbefaler derfor å lese leiekontrakter nøye, og vite at man kan forhandle om kontraktens vilkår.

Dersom det oppstår uenigheter om leieforhold, kan konflikten ende hos Huslei-

Det er både dyrt og vanskelig

Oskar Lindberget (24)

etvistutvalget. Virksomheten gir veiledning ved leieforhold, og bistår i konflikter gjennom mekling eller ved å fatte vedtak. På nettsiden deres rap-

porterer de imidlertid om stor pågang, og varsler om lengre saksbehandlingstid enn normalt. Til Universitas opplyser utvalget at årsakene til pågangen er sammensatte, men peker blant annet på dyrtid og et presset leiemarked.

Føler seg heldig

Lindberget har flyttet tre ganger i løpet av studietiden. I leiligheten på Adamstuen har han bodd i et drøyt år.

– Det første kollektivet jeg bodde i, var i retrospekt ganske halvveis. Det var mugg på veggene og en utleier som ikke brydde seg.

Etter de første erfaringene ble Lindberget mer bevisst på rettigheter og fallgruver i søken etter bolig.

– I tillegg hører man jo om venner og bekjente som opp-

lever rare ting, og man blir på den måten mer påpasselig.

Lindberget påpeker at han har vært heldig på flere måter. Han forteller at utleieren har vært ryddig og ordentlig i prosessen. Skulle letingen etter ny leilighet bli krevende, har Lindberget en reserveløsning.

– Foreldrene mine bor i Asker, så er det helt krise, kan jeg bo der litt. Den muligheten er det jo ikke mange studenter som har, avslutter han.

universitas@universitas.no

Raser mot sikkerhetsbrudd

MISNØYE: Det aller minste universitetet kunne ha gjort er å informere de som er direkte berørt, sier masterstudent Daniel Faour.

Feil og systemsvikt hos innloggingsportalen Feide førte til at over en halv million personnumre havnet på avveie.

Personvern

Tekst Zenon Watzini Izwira
Foto Sigrid Ewing

– Det er beklagelig at saken først ble omtalt i VG, mens studenter og ansatte ved UiO ikke hadde tatt noen informasjon. Dette er faktisk urovekkende, spesielt når det dreier seg om personopplysninger.

Det sier Daniel Faour (24),

masterstudent ved Universitetet i Oslo (UiO).

Mellom 19. og 25. januar i år havnet over en halv million personnumre på avveie fra innloggingstjenesten Feide. Det er Sikt, et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet, som er ansvarlig for Feide. Tjenesten blir brukt av studenter og ansatte ved universiteter og høyskoler over hele landet.

Ifølge Sikt ble brukernes per-

sonnumre delt med tjenester internt som ikke skulle ha tilgang til dem. De fleste av de utsendte dataene er nå slettet. Nå jobbes det med å forebygge fremtidige feil.

Det er imidlertid flere som ikke har fått med seg hendelsen. Det får studenter til å reagere.

– Dette burde ha blitt opplyst med én gang, sier Faour.

Legger seg flate

Etter å ha oppdaget feilen, iverksatte Sikt strakstiltak, og varslet berørte vertsorganisasjoner og tjenesteleverandører. I tillegg rapporterte de saken til Datatilsynet.

Det forklarer Åshild Berg-Tesdal, kommunikasjonssjef i Sikt. I en e-post til Universitas understreker hun at de har kontroll.

«Det er viktig å klargjøre at fødselsnumrene aldri har vært offentlig tilgjengelige på nettet. Vi har full oversikt over hvilke individer, organisasjoner og leverandører som er berørt.»

Feilen oppstod ved lanseringen av nye funksjoner i Feide. Dette førte til at flere tjenesteleverandører fikk tilgang til brukernes personnumre. Det var Sikt selv som oppdaget feilen. Til nå er 589.088 av 595.000 brukerdata verifisert som enten ikke lagret eller slettet, opplyser Berg-Tesdal.

«Vi fokuserer nå på å avklare situasjonen for de resterende», opplyser hun og legger til:

«Vi har fullt ansvar for det som har skjedd, og det er vårt ansvar å rydde opp. Vi har god dialog med vertsorganisasjoner og tjenesteleverandører.»

UiO-data på ville veier

Flere utdanningsinstitusjoner i Oslo ble rammet av feilen. Blant dem var Universitetet i Oslo (UiO). De opplyser at personnumre ble delt med IT-leverandører sammen med annen påloggingsinformasjon. Nå jobber de sammen med Sikt for å vurdere fremtidige sikkerhetstiltak.

Sikt opplyser til UiO at mer enn 97 prosent av utsendelsene enten aldri ble lagret eller slettet hos leverandørene.

Gard Thomassen er IT-direktør ved UiO. Han forteller til Universitas at både studenter og ansatte ved UiO er omfattet av Feides systemfeil.

– Ved UiO har vi gjennomgått alle våre nesten 50 tjenester som benytter Feide, og har avklart at ingen av disse har lagret ekstra data nå. Kun én av de nesten 50 tjenestene lagret de ekstra dataene som, grunnet avviket, kom fra Feide. Disse dataene ble slettet veldig kort tid etter hendelsen, sier Thomassen.

Databehandleravtaler forbyr bruk eller lagring av sensitive data. UiO vet ikke hvor mange studenter ved UiO avviket omfatter. Likevel opplyser de at det ikke er grunn til å tro at opplysningene er blitt misbrukt.

Sikkerhetstiltak planlegges

Thomas Paulsen er Chief Information Security Officer ved BI. Han bekrefter at også de er rammet av bruddet. Paulsen ønsket ikke å stille til et intervju om denne saken, men svarer Universitas på e-post. «Det er ca. 800 av de regis-

terte oppføringene som er knyttet til ansatte eller studenter ved BI», skriver han i en e-post til Universitas.

BI har undersøkt saken sammen med Sikt. Etter en intern vurdering mener de at det er usannsynlig at bruddet vil få konsekvenser for studentene. Avviket ble derfor ikke varslet til de berørte.

Universitetene jobber med å kartlegge den fulle innvirkningen av hendelsen.

– Sjokkerende

Universitas møtte BI-studentene Fredrik Melheim (22) og Markus Lunde (24) på campus. De mener lekkasjen er langt over streken.

– Det er selvsagt sjokkerende at det har skjedd. Det er noe som

Det er noe som heter personvern, og dette må tas på alvor

Markus Lunde, student på BI

heter personvern, og dette må tas på alvor. Dette er for dårlig. Jeg vet ikke om opplysningene har blitt utnyttet eller ikke, men de berørte bør få beskjed slik at de kan endre passord og lignende, forteller Markus Lunde.

Kompien stemmer i:

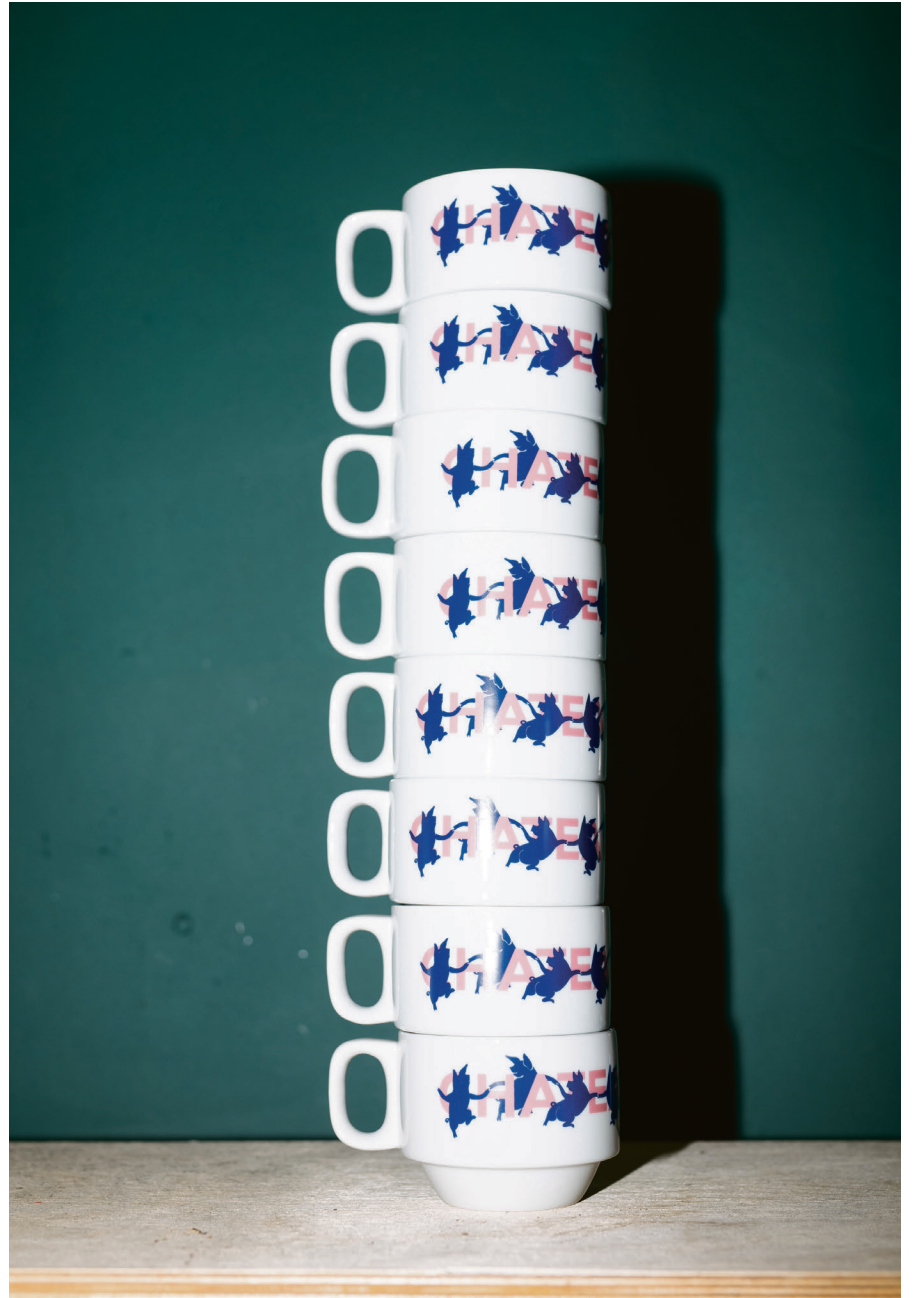
– Jeg er enig jeg, det rett og slett ikke er akseptabelt, sier Melheim.

Også Oslomet har iverksatt tiltak for å forebygge fremtidige brudd. Heller ikke de ønsker å stille til et intervju, men IT-direktør Ketil Are Lund ved Oslomet skriver til Universitas at de følger opp med Sikt og eventuelle leverandører. Datatilsynet har blitt varslet av både UiO, Oslomet og BI, og har nå avsluttet sakene. De mener Feide har håndtert avviket på en tilstrekkelig måte.

«Vi har vært i kontakt med virksomhetene og mener vi har fått tilstrekkelig informasjon om avviket», skriver Kristin Skolt, juridisk rådgiver i Datatilsynet, i en e-post til Universitas.

GRISEUFLAKS: Selv skulle sikkerhetssjef Maren Everløff ønske at hun kunne ta med *alle* grisekoppene hjem. Det kan hun dessverre ikke.

NASKERI, NASKERA: Mens grisen står og hyler, forekommer det rundt 12.000 tilfeller av nasking fra butikker og serveringssteder i Norge per år.

Ølglass-tyver kan få gigabot

Grisefylla har kanskje gitt deg mot til å snike et ølglass ned i veska? Bli du tatt, risikerer du å få en saftig bot på samvittigheten.

Nasking

Tekst Kristin Knutsen
Foto Tobias Schildmann Mandt

Bak det tilsynelatende ufarlige grepet om et ølglass, skjuler det seg et dypt spørsmål om verdighet, ansvar og konsekvenser.

Maren Everløff er sikkerhetssjef på Chateau Neuf. Hun opplever at tårnet med kaffekopper og ølglass minsker for hver dag som går i baren på studenthuset.

Hun tror folk er klar over konsekvensene man går i møte hvis man velger å stjele fra baren deres. For blir du tatt med ølglass på innerlomma, kan du ifølge norsk straffelov måtte bla opp flere tusenlapper.

Ut og stjele ølglass

Student- og kulturhuset Chateau Neuf har skaffet seg ny designprofil. Den «flotte nye grisen», som sikkerhetssjef Everløff kaller den,

pryder nye skilt, kaffekopper og oransjevinglass.

Etter de nye effektene kom på plass, opplever studenthuset at flere grisekopper og deler av skilt forsvinner fra huset.

Er det så rart at folk har lyst til å ta de artige nye koppen med den lekne grisen med seg hjem?

Everløff har i hvert fall full forståelse for at folk vil ta med seg både én og to kopper hjem. Hun har vært sikkerhetssjef på Chateau Neuf i to år.

– Du har litt medfølelse for de som nasker med seg en grisekopp hjem?

– Ja, det har jeg. Men de aller fleste som besøker oss er jo veldig flinke, og stjeler ikke koppene eller glassene våre.

Hun forteller at et kulturhus som Chateau Neuf, med så mange som passerer inn og ut av dørene deres hver dag, nesten må regne med at det forsvinner litt her og der.

Studenter nasker mest

Ifølge SSB var det 12.052 tilfeller av nasking fra butikker, serveringssteder og lignende som ble anmeldt i 2022.

Av disse fikk 2.371 tilfeller straffereaksjon, altså bøter eller annen type straff. 701 av disse tilfellene var blant aldersgruppen 18–29 år.

Det samme året var det også denne aldersgruppen som sto for at flesteparten av lovbruddstypen ble regnet som tyveri og nasking.

Tallene viser at det er svært liten sjanse for at du får en konsekvens for nakseriet ditt. Da kan man ikke unngå å undre seg: Hvem skal egentlig stoppe deg?

Ølglasset has left the building

Bli man tatt med en bag full av kopper og glass fra et utested, til en verdi av 1000 til 3000 kroner, vil man ifølge straffeloven § 391a straffes for naskeri med bøter eller fengsel inntil 6 måneder, eller begge deler.

Andreas Meeg-Bentzen, politiadvokat i Oslo politidistrikt, sa i en NRK-sak om nasking at boten for å røve med seg et ølglass fra et serveringssted, ligger på 3000 til

6000 kroner.

Sikkerhetssjef Everløff tror folk er klar over at det har en konsekvens å stjele fra baren.

Til tross for dette, er det sjeldent verken de ansatte på studenthuset, eller politiet griper inn i denne typen kriminalitet, forteller hun.

Universitas tok kontakt med Oslo-politiet angående ølglasskriminaliteten. På e-post svarer senior kommunikasjonsrådgiver Siv Alsén, at de ikke hadde noen statistikk på hvor ofte de gir noen bot for å stjele ølglass.

Da Universitas spør om det stemmer at de ikke har tid til å håndtere denne type kriminalitet, svarer hun følgende:

«Vi har ikke mulighet til å svare deg på denne henvendelsen.»

Ustanselig tyveri

Så hva stanser deg egentlig fra å stjele et ølglass? Everløff forteller at de har flinke ansatte på jobb som følger med og har sine rutiner.

– Når vi har arrangementer på Chateau Neuf, sørger ordensvaktene for at besøkende ikke tar med seg glass ut av lokalet. Det handler

om skjenkerettigheter, sier hun.

Sikkerhetssjefen forteller at det nok er viktigere ting å passe på for studenthuset enn ølglassene og kaffekoppene i baren. Hun understreker at det ikke koster så mye for dem å erstatte disse.

– Altså, hvis jeg hadde sett noen gått ut hoveddøra med et tomt ølglass, hadde jeg nok kanskje sagt «det er ikke ditt, det kan du sette igjen», sier Everløff og løfter en truende finger.

Ingen barmatter i mine gater

– Og hva med deg, Everløff? Har du noensinne stjålet et ølglass på byen?

– Nei, jeg har aldri stjålet et ølglass, sier hun kontant.

– Barmatte? Ingenting?

– Nei, jeg synes ikke slikt er noe spennende.

– En ordentlig god sikkerhetssjef, da?

– Ja, faktisk. Jeg prøver å følge reglene og ikke ta med meg ting som ikke er mine fra utesteder. Det burde alle besøkende på Chateau Neuf også gjøre, avslutter hun.

100 dager med

Flere planer ble lagt for studentbyen Oslo både før og etter valgseieren til Høyre. Noe er gjennomført, men på flere spørsmål avstår byrådet fra å svare.

Hammersborgerklæringen

Tekst Frida A. Hagen

På 90-tallet kunne en statsråd gi seg selv en såkalt fredningstid på hundre dager før det ble kalt inn til pressekonferanse hvor planer ble lagt frem for offentligheten. I dag er det andre boller.

Kort tid etter at Høyre vant valget i Oslo kommune og gikk sammen med Venstre for å danne byråd, ble det lagt store planer for studentene. Byrådsplattformen, som fikk navnet Hammersborgerklæringen, hadde et eget delkapittel med en rekke punkter om studentbyen Oslo.

– Min drøm er jo at Oslo skal være den beste studentbyen i Norden, sa finansbyråd Hallstein Bjercke til Universitas rett etter valget.

Flere sykkelveier, billigere kollektivtransport og 10.000 nye studentboliger var blant Høyres planer for studentene i Oslo. Byrådet er i gang, men hundre dager inn i perioden er det fremdeles mye arbeid som gjenstår.

Ingen bor på Tøyen

Midt på Tøyen torg har Hagegata 30 stått tomt siden 2014. Året etter ble det lansert planer om å bygge studentboliger i blokka, men salget ble for dyrt for studentsamskipnadens økonomiske rammer. Planene om studentboliger ble skrotet til fordel for en tredje boligsektor. *Tredje boligsektor* vil si boliger som ligger mellom det kommunale og det kommersielle tilbudet, eksempelvis boliger med leie-til-eie-ordninger. I valgkampen kunne likevel Høyre meddele at de ville gjøre et nytt forsøk på å bygge studentboliger i den forlatte blokka, flere år etter at SiO sist takket nei.

«Byrådet er i dialog med SiO for å se om de kan overta Hagegata, og omgjøre dette til studentboliger, så vi håper at dette kan la seg gjøre», skriver byråden for byutvikling, James Stove Lorentzen (H), i en e-post til Universitas.

Administrerende direktør i SiO Anders Eskelund kan imidlertid avsløre at det ikke har kommet noen konkret henvendelse angående salget enda.

Prosjektet har en usikker framtid i møte, og studenter i boligkø må nok vente noen år før det er sikkert om de får et nytt hjem i Hagegata.

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil åpne for at ubrukte kommunale eiendommer selges eller leies ut til studentsamskipnaden og begrense kostnaden knyttet til rekkefølgekrav ved bygging av studentboliger.

Ansvarlig byråd:

Byråd for byutvikling, James Stove Lorentzen (H)

Status:

Påbegynt. Ifølge byråden har Eiendoms- og byfornyelsesetaten fått i oppdrag å se på hvordan det kan realiseres. Han har også dialog med SiO knyttet til ledige bygg som vurderes for salg.

Nytt studenthus?

Et annet byggeprosjekt som har vært på blokka til byrådet, er St. Olavs gate 23. Bygget ble kjøpt av SiO og Velferdstinget for 290 millioner kroner i 2021. Siden da har de jobbet med å sikre finansiering i håp om å gjøre det til byens nye studenthus.

Tidligere i vinter kom nyheten om at prosjektet i St. Olavs gate nedskaleres grunnet økonomiske begrensninger.

I Hammersborgerklæringen heter det at byrådet vil «støtte SiOs arbeid med et felles samlingssted for studenter og invitere staten til å finansiere deler av prosjektet».

Universitas har spurt byrådet om en

slik invitasjon er gitt, men byråden for kultur og næring, Anita Leirvik North (H), har unnlatt å besvare spørsmålet. Hvorvidt byrådet har undersøkt mulighetene for statlig støtte til studenthuset er derfor ukjent.

Det er ikke bare studenthuset som kunne trengt mer støtte. I høst viste en rapport fra Studentenes helse- og trivselundersøkelse at hele 1 av 3 studenter kan ha en psykisk lidelse. I budsjettet for 2024 har byrådet laget en fast post av det som tidligere år var en midlertidig bevilgning til SiOs arbeid med psykisk helsehjelp. Tross øremerkingen er ikke Eskelund i SiO fornøyd med at selve be-

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil legge til rette for flere studentboliger, og jobbe aktivt med studentenes behov i byplanleggingen.

Ansvarlig byråd:

Byråd for byutvikling, James Stove Lorentzen (H)

Status:

Påbegynt. Ifølge Lorentzen er studentboliger allerede prioritert i saksbehandling, og byrådet ser på flere tiltak for å øke takten på reguleringer.

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil tilby salg av Hagegata 30 til SiO for utvikling av studentboliger.

Ansvarlig byråd:

Byråd for byutvikling, James Stove Lorentzen (H)

Status:

Ikke gjort. I en e-post til Universitas hevder Lorentzen at det allerede er opprettet dialog med SiO om salg av Hagegata 30. Administrerende direktør i SiO, Andreas Eskelund, kan likevel avsløre at de ikke har mottatt noen konkret henvendelse enda.

løpet har blitt mindre.

Likevel er det flere gode nyheter å spore for studenter i tiden fremover. Byrådet er nemlig i gang med å senke kollektivprisene og skal lansere en studentmelding, det vil si en helhetlig strategi med tiltak for å sikre de lokale studentenes velferd og videreutvikling av byen som studentby. Frem til meldingen er på plass, får studenter i Oslo bare krysse fingrene for at innholdet lever opp til forventningene.

universitas@universitas.no

d Høyre-byråd

FOTO: BYRDÅDET

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil kraftig redusere prisen på månedskortet og jobbe for at prisen for voksne blir 499 kroner i løpet av perioden.

Ansvarlig byråd:

Byråd for miljø og samferdsel, Marit Vea (V)

Status:

Påbegynt. Billigere kollektivpriser er allerede på vei. Byråden kan meddele at studentene vil få billigere månedskort i løpet av neste semester. 1. september er det nemlig planlagt et priskutt på 150 kroner i månedskortet.

FOTO: BYRDÅDET

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil støtte SiOs tilbud om psykisk helsehjelp til studenter.

Ansvarlig byråd:

Byråd for helse, Saliba Andreas Korkunc (H)

Status:

Påbegynt/gjort. I budsjettet for 2024 har kommunens bidrag til dette arbeidet blitt satt som en fast årlig tildeling. Det er i motsetning til den midlertidige tildelingen SiO har fått tidligere.

Administrerende direktør i SiO Anders Eskelund er likevel ikke helt fornøyd. Beløpet i det nye budsjettet er nemlig lavere enn det SiO har mottatt de siste årene.

FOTO: BYRDÅDET

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil legge frem en studentmelding med en helhetlig strategi for å videreutvikle Oslo som en attraktiv og internasjonal studentby.

Ansvarlig byråd:

Byråd for kultur og næring, Anita Leirvik North (H)

Status:

Påbegynt. Meldingen er ikke klar, men byråden kan meddele at det ligger en stillingsutlysning ute etter en prosjektleder for arbeidet med Studentmeldingen. Hun håper at studentmeldingen er klar allerede ved årsskiftet.

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil iverksette tiltak som gjør det attraktivt for studenter å melde flytting til Oslo.

Ansvarlig byråd:

Byråd for kultur og næring, Anita Leirvik North (H)

Status:

Ukjent. Byrådet har satt seg som mål at flere studenter skal ønske å melde flytting til hovedstaden. Da ville for eksempel kommunen mottatt en del av studentenes inntektsskatt. Byråden har ikke svart på spørsmål fra Universitas om status på disse tiltakene.

Punkt i Hammersborgerklæringen:

Byrådet vil støtte SiOs arbeid med et felles samlingssted for studenter og invitere staten til å finansiere deler av prosjektet som Samfundet i Trondheim

Ansvarlig byråd:

Byråd for kultur og næring, Anita Leirvik North (H)

Status:

Ukjent. Tidligere denne måneden måtte Velferdstinget meddele at det ble besluttet å nedskalere prosjektet om studenthus grunnet økonomiske begrensninger.

Byråden har ikke svart på spørsmål fra Universitas om Oslo kommune vil bidra økonomisk til dette prosjektet, eller om det er forsøkt å be om statlig støtte.

LÆRERSTUDENTER OM CHAT GPT: – Ingen opplæring i hva

UT MED PC-EN: Antoinette Henriksen, lærerstudent med steinerpedagogikk ved Steinerhøyskolen, tror at en pc-fri barneskole vil tilrettelegge bedre for barns evne til kritisk tenkning.

Lærerstudenter er usikre på hvordan de skal forholde seg til kunstig intelligens.

Universitetslektor etterlyser digital dømmekraft i skolen.

Kunstig intelligens

Tekst Tora Vassbotn
Foto Tobias Schildmann Mandt og Isabel Svendsen Berge

Lanseringen av Chat GPT for et drøyt år siden snudde lærernes hverdag på hodet. Over natten hadde teknologien blitt langt mer avansert og tilgjengelig enn før, og frykten for utbredt juks ble et hett samtaletema i det norske skolesystemet.

Fremtidens lærere står midt i en debatt om hvordan den norske skolen skal håndtere den nye digitale virkeligheten. Det råder fortsatt stor usikkerhet om hvordan de skal navigere seg gjennom et landskap av digitalisering og teknologisk utvikling.

– Det er ingen opplæring i

hvordan lærerstudenter skal forholde seg til Chat GPT, eller hvordan de skal bruke det, forteller Katrine Rimstad (22), grunnskolelærerstudent ved Oslomet.

Ifølge Oslomet trenger hun ikke å vente altfor lenge. Allerede for ett år siden begynte de å lære opp eget undervisningspersonell i hvordan KI skulle brukes.

Bot or not?

Er dagens lærerstudenter tilstrekkelig forberedt i møte med Chat GPT i klasserommet? Eller vil de famle i mørket når de står overfor elever med digitale læringsassistenter? Og vil de måtte legge opp undervisningen annerledes?

Rimstad går andre året på lærerutdanningen. Universitas møter henne på Oslomet idet hun er ferdig på jobb på en ungdomsskole. På spørsmål om hun har sett elever bruke Chat GPT i timene, trekker lærerstudenten på skuldrene.

– Jeg har ikke sett elever på barnetrinnet bruke Chat GPT. Men på ungdomsskolen har jeg sett at dersom elever ikke er godt nok

opplært i kildekritikk, har konsekvensene blitt mye rare svar, sier hun.

Dersom svaret blir servert på sølvfat, vil barn miste øving i å tenke selv

Antoinette Henriksen, lærerstudent med steinerpedagogikk ved Steinerhøyskolen

Rimstad uttrykker liten bekymring for barns tilgang til Chat GPT, og mener det er foreldrenes ansvar å bestemme om de skal gi tilgang til verktøyet, ettersom det har en aldersgrense på 18 år.

Imidlertid har Osloskolen nå kastet seg på Chat GPT-toget, og barn ned i seks års alder vil få tilgang til en personvernmessig sikret versjon av verktøyet.

– Hva er dine tanker om skolens innføring av egen Chat GPT?

– Chat GPT har kommet for å bli. Så hvis det går an å lage en chatbot som fungerer som en slags hjelpelærer, er det bare kjemp fint. Men da må de som skal bruke den også ha den kompetansen som kreves, svarer Rimstad.

Ja til penn og papir

Selv om lærerstudenten fra Oslomet er klar i sin tale, finnes det andre som mener noe ganske annet. Steinerhøyskolens campus står

i sterk kontrast til Oslomet. Prosjektorene er erstattet med krittavler, og store, folksomme auditorium er byttet ut med klasserom. Det ligner i og for seg en gammel dags ungdomsskole.

Rundt et langbord i kantina utfordrer en gruppe studenter dagens skjermkultur i det stille. Iført vide bukser og islandsgensere velger de å la tomlene hvile rundt brødskiver i stedet for å sveipe nedover glasskjermer. Digitale

Ordan vi skal bruke det

GÅTEFULL: Universitetslektor ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved UiO Karsten Korbøl sier forskningen ennå ikke kan si så mye om hvordan vi kan bruke KI på en god måte i skolen.

dingser er ute av syne. Men er de ute av sinn?

Antoinette Henriksen (22) er grunnskolelærerstudent med steinerpedagogikk. Hun stiller seg kritisk til bruk av kunstig intelligens i skolen.

– Det er viktig å ta avstand til Chat GPT. Kunstig intelligens kan være skadelig for barns læring, mener Henriksen.

Hun forklarer at i Steinerskolen blir ikke barn introdusert for digitale verktøy før i slutten av mellomtrinnet. Steinerskolen prioriterer praktiske og kreative tilnæringer til læring, og har derfor en begrenset bruk av teknologi

for yngre elever. Og ifølge Henriksen er det ingen bedre måte å tilrettelegge for barns læring.

– En viktig del av barns læringsprosess handler om å finne fram til riktig svar ut fra å lese informasjon fra bøker. Dersom svaret blir servert på sølvfat gjennom en chatbot på pc-en, vil barn miste øving i å tenke selv, sier hun.

Henriksen advarer om at tilgangen til Chat GPT kan hemme barns evne til kritisk tenkning. Derfor er hun fast overbevist om at Steinerskolens tilnærming, med begrenset bruk av teknologi for å prioritere individualitet og læringsglede, er den beste.

Hva sier forskningen?

I en rapport publisert av Kantar Media i fjor kom det frem at 1 av 5 unge mellom 15 og 24 år brukte Chat GPT ukentlig til skolearbeidet sitt. Og ikke overraskende vekker elevers Chat GPT-bruk reaksjoner blant lærerne. Hele 76 prosent av norske lektorer sier de er bekymret for Chat GPT, ifølge en undersøkelse gjennomført av Norsk Lektorlag i fjor høst.

Med så mange bekymrede lærere, er det en idé å gjøre som i Steinerskolen – å begrense barns tilgang til Chat GPT. Andre mener dette vil være å stikke hodet i sanden. En av dem er Karsten

Korbøl. Han er universitetslektor ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved UiO og er klar i sitt svar: Vi kan ikke avfeie kunstig intelligens inntog i skolen. Han understreker viktigheten av å ta teknologien i bruk.

– Dersom skolen ikke holder tritt med den teknologiske utviklingen, kan det i verste fall føre til at barn tar svar fra Chat GPT som sant. Det kan ha voldsomme konsekvenser, sier han.

Korbøl forteller at forskningen ennå ikke kan si så mye om hvordan lærere kan bruke KI på en god måte. Forskningen viser heller ikke til effekten Chat GPT kan ha på barns læring. Teknologien er rett og slett for ny.

Universitetslektoren vil likevel trekke frem en mulig løsning på lærerstudentens bekymring for barns evne til kritisk tenkning.

– En mulig løsning kunne vært å innføre et IKT-fag i skolen. Et slikt fag kunne bidratt med å byg-

– Jeg ønsker meg opplæring i KI gjennom lærerutdanningen, sier hun og understreker:

– Vi bør heller rette søkelyset mot kunstig intelligens som en ressurs.

Godt i gang

Vibeke Bjarnø leder Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning ved OsloMet. På spørsmål om lærerutdanningen ved OsloMet vil ta KI inn i utdanningsløpet svarer hun følgende:

– Ja, vi har gjort det allerede. Så er det ikke sikkert at det skjer i akkurat det tempoet studentene ønsker.

Hun forklarer at lærerutdanningen allerede for ett år siden introduserte undervisningspersonalet for kunstig intelligens. Ifølge instituttlederen har nå flere av lærerutdanningene undervisning i KI.

– Så har vi satt ned enda en arbeidsgruppe på instituttet for å se

Vi bør rette søkelyset mot kunstig intelligens som en ressurs

Katrine Rimstad, lærerstudent ved OsloMet

ge opp digital forståelse og dømmekraft fra tidlig alder, mener han.

Chat GPT som ressurs

Til tross for at lærere landet rundt roper varsko om konsekvensene chatboten har for barns læring, er universitetslektor Korbøl opptatt av å fremheve hvordan Chat GPT kan være en verdifull ressurs for både lærere og lærerstudenter.

– Som hjelpemiddel for lærere er ChatGPT kjempeslett. Verktøyet kan brukes som idébank til å legge opp undervisning. Lærere kan spare tid og krefter dersom verktøyet brukes på en god måte. Men den må brukes på en faglig og pedagogisk forsvarlig måte, sier han.

Grunnskolelærerstudent Rimstad stemmer i. Hun ser Chat GPT ikke bare som et tidsbesparende verktøy i undervisningsplanlegging, men også som en unik sjanse til å utvikle elevers kritiske tenkning og kildekritikk.

Likevel, for lærerstudenter, kan det være vanskelig å vite hvordan man kan bruke verktøyet på en faglig forsvarlig måte når det ikke tilbys KI-opplæring gjennom lærerutdanningen. Rimstad ønsker derfor et fokusskifte, og at lærerutdanningen henger med i utviklingen.

hvoran vi kan få inn enda mer.

– Synes du ikke at dette går litt vel fort, da?

– Ja, det går kjempeslett, vi synes det har gått fort med andre teknologier tidligere, men det er ingenting som går så raskt som KI, så det er ikke så enkelt å holde tritt.

– Men kan det ikke være en fallgrube at det går såpass fort?

– Jeg ser mer på det som en utfordring som vi må ta, sier Bjarnø og utdyper:

– Vi må ta oss nok tid til at vi får diskutert en rekke etiske problemstillinger og forebygge at ansatte blir så bekymra at det strammes inn for mye. Det er viktig at vi jobber seriøst og ordentlig med dette, slik at KI kan bli brukt for læring blant studentene og elevene de skal undervise, avslutter instituttlederen.

universitas@universitas.no

STUDIEBAROMETERET FOR 2023 VEKKER OPPSIKT:

– Det er noe vi må

Studenter jobber mer og bruker mindre tid på studiene. Leder i Norsk studentorganisasjon Oline Sæther etterspør forståelse fra statsråden.

Studiebarometeret 2023

Tekst Ada Louise Andreassen
Foto Tobias Schildmann Mandt

Nylig ble tallene fra Studiebarometeret 2023 lagt frem. Den nasjonale studentundersøkelsen har som formål å kartlegge opplevd studiekvalitet blant studentene, og skal bidra til å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning.

I underkant av 30.000 studenter har svart på årets undersøkelse, som dekker om lag 1900 av studieprogrammene i Norge. I den anledning var forsknings- og høyere utdanningsminister, rektor ved Universitetet i Oslo og leder for Norsk studentorganisasjon (NSO) samlet til frokostmøte på UiO for å diskutere tallene.

På stedet hvil

Ifølge forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel (Sp) har det for tiden blitt tegnet et dystert bilde av norsk akademia. Derfor peker han på Studiebarometeret som en god kilde til hvordan studenter faktisk opplever studieprogrammene.

Så er spørsmålet om rapporten gir de resultatene Hoel ønsker seg. Ifølge årets studentundersøkelse er studentene mer fornøyde med studieprogrammene enn det de var i 2022. Både det sosiale læringsmiljøet, organisering av studieprogram, informasjon og kontakt med arbeidslivet er ifølge rapporten bedre enn de siste årene.

For en gjennomsnittsstudent går det helt fint å jobbe en del

Oddmund Hoel (Sp), forsknings- og høyere utdanningsminister

Lærerutdanningene følger til gjengjeld ikke med den positive utviklingen. Tallene for grunnskole- og lektorutdanningene står omtrent på stedet hvil sammenliknet med i fjor. Samtidig falt antall søkere kraftig i fjor, ifølge tall fra Samordna opptak. NSO-leder Sæther mener at kvaliteten på utdanningene er for dårlig.

– Å investere i kvalitet i disse

Hovedfunn fra Studiebarometeret 2023

- + Studentene er mer positive til studieprogrammene enn i 2022.
- + Studenter er mer fornøyde med organisering av studieprogrammet, informasjon og kontakt med arbeidsliv enn tidligere år.
- + Det sosiale læringsmiljøet har blitt noe bedre og er nær nivået det var på før pandemien.
- + Studenter bruker mer tid på betalt arbeid og mindre tid på studiene.
- + Det er veldig ulikt for studenter hva som er viktig for dem i valg av studiested og studieprogram.
- + De fleste som bruker kunstig intelligens, bruker det til å forklare, diskutere og kvalitetssikre tekst.

studiene er det viktigste rekrutteringstiltaket for å sikre at studenter har lyst til å studere det, sier hun og legger til:

– Kvalitet rekrutterer. Lav kvalitet gjør det motsatte.

Rektor ved Universitetet i Oslo Svein Stølen, sier seg enig.

– Vi må jobbe for å heve statusen til disse utdannelsene.

Heldigvis har statsråden løsningen. I alle fall ifølge ham selv. Til Universitas forteller Hoel at hans departement i løpet av våren vil komme med en egen stortingsmelding som omhandler profesjonsutdannelsene. Utdannelser som ifølge Hoel er helt sentrale for velferdsstaten.

BEKYMRET: Rektor ved Universitetet i Oslo Svein Stølen er bekymret over manglende tid til studier. Her fra lansering av studiebarometeret på UiO.

Jobber mer, leser mindre

Rapporten for Studiebarometeret viser at tid brukt på betalt arbeid blant studenter ligger på et historisk høyt nivå. Mens gjennomsnittsstudenten på heltidsprogrammer brukte 8 timer i uka på betalt arbeid i årene 2017 til 2020, er antallet timer økt til 9,3 i 2023. På samme tid har tallene for total faglig tidsbruk aldri blitt målt lavere.

– Ærlig talt. Hvis man skal gå på tøffe studier er det bekymringsfullt at man ikke bruker mer tid på å studere, sier UiO-rektor Stølen.

Statsråden mener til gjengjeld at det går helt fint for en gen-

omsnittsstudent å jobbe en del. Overfor Universitas velger han å fokusere på de positive sidene ved arbeid.

– En ting er at det gir studentene bedre økonomi, men det gir også erfaring.

Statsråden påstår at veldig mange studenter har jobber som er relevante for studiene, men presiserer likevel at jobben ikke skal gå utover studiene.

– Hva med når deltidsjobben, som man har utelukkende for å få bedre økonomi, går utover frivillige og relevante studievern?

– Folk er forskjellige og prioriterer ulikt. Noen ønsker å jobbe

mer for å ha bedre økonomi, andre er mer idealistiske og ønsker å bruke mer tid på verv. Så må alle finne en balanse mellom dem, hevder Hoel.

Sæther savner forståelse fra statsråden. Hun forteller at tilbakemeldingene hun får fra studenter, er at arbeidspresset er for stort.

– Det er noe vi må ta alvorlig. Jeg føler at ministeren er mer opptatt av at det er noe som er helt okay.

God dialog?

På spørsmål om studiestedet opplevs som attraktivt og sosialt, scorer Trondheim og Bergen spesielt

Å ta alvorlig

HumSam-biblioteket på Blindern.

BEDRE DIALOG: Leder av Norsk studentorganisasjon Oline Sæther mener dialogen mellom studentene og institusjonene burde bli bedre.

JOB, JOB, JOB: Forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel (Sp) ser ikke problemet med å jobbe mye ved siden av studiene.

høyt. Her havner studiestedene i Oslo lenger ned på pallen.

– Det er jo en gjentakende diskusjon. Det er jo en svær by, og det kan føre til visse utfordringer som du ikke får på mindre studieste-

her i tre år, ser du at det er ganske mye interessant som skjer her i Oslo, ting som du ikke finner på mindre steder. Til syvende og sist tror jeg det er et godt studiemiljø på Universitetet i Oslo.

Kvalitet rekrutterer. Lav kvalitet gjør det motsatte

Oline Sæther, leder i Norsk studentorganisasjon

der, sier rektor Stølen. Han påstår likevel at hans universitet har et godt faglig og sosialt studiemiljø.

– Jeg tenker at når du har vært

Når han blir spurt om hvordan dialogen mellom administrasjonen og studentdemokratiet er, nøler ikke rektoren. Han mener

forholdet er svært godt, og skryter av studentene.

– De er jo knallgode.

Studentlederen forteller derimot at dialogen mellom ledelsen og studenttillitsvalgte varierer veldig, og mener at man mangler en felles forståelse av hva en god dialog er.

– Det er greit at ledelsen kan definere den som god, men jeg mener at det er viktigst å høre med studentene, fordi det er vi som er lavest på rangstigen. Det er vi som sliter med å nå frem.

Ifølge Sæther er det studentene man skal lytte til, ikke rektor.

– Det er hyggelig å høre at han

er opptatt av god dialog, men jeg vet at studenter over hele landet, også steder på UiO, ikke er fornøyde. Som studentleder er det det som er viktig for meg, og det bør også være viktigst for rektor.

Dermed er NSO-lederen sitt ønske for det kommende året klart.

– Vi må sette fokus på hvordan dialogen med studentene foregår. Studenttillitsvalgte må få god opplæring slik at de kan være gode bindeledd til institusjonen og resten av studentmassen.

Uten god nok opplæring i dialog for studenttillitsvalgte, mener Sæther at det vil ta lengre tid å løse

utfordringene utdanningsinstitusjonene står ovenfor.

– Det tjener ingen på. Med god opplæring kan vi hurtigere utvikle oss til å bli gode sparringspartnere sånn at vi kan gjøre de endringene vi trenger. Det er det jeg ønsker for 2024.

universitas@universitas.no

Du kan lese mer om dette på s. 20»

TRIVSELEN ØKER BLANT STUDENTER:

Religionsstudenter mest fornøyd med studiet

Studiebarometeret viser at trivselen går opp. Religionsstudentene trives best, men for lektor- og grunnskolelærerutdanningene går utviklingen fortsatt feil vei.

Studiebarometeret 2023

Tekst Dagne Omland
Foto Sigrid Ewing

Studiebarometeret for 2023 har omsider blitt offentliggjort. Kartleggingsundersøkelsen måler opplevd studiekvalitet for utdannelse ved universiteter og høyskoler. På en skala fra én til fem har studenter over hele landet oppgitt overordnet trivsel på studiet.

Humanistiske fag som religion og filosofi topper målingene med henholdsvis 4,5 og 4,3 på skalaen. Grunnskolelærerstudenter er derimot betraktelig mindre tilfreds sammenlignet med andre studenter og ligger lavest med 3,4 poeng.

En bit for mye?

Vibeke Bjarnø, instituttleder på institutt for grunnskole- og faglærerutdanning ved Oslomet, sier det er vanskelig å peke på én enkelt årsak. Hun trekker særlig frem at

Du får ikke den samme nærheten til foreleser i exphil-salen akkurat

Mathias Jensen Svendsen (22), student ved Det teologiske fakultet

det lenge har vært reformer med sterk nasjonal styring, noe som fører til at de ikke alltid har mulighet til å innfri studentenes ønsker. Hun tror også omdømmet til lærerutdanningene blir påvirket av den negative debatten om forholdene i skolen.

– Det dreier seg om en internasjonalt trend, der det ikke er *inn* å bli lærer selv om det gir svært gode jobbsikter i hele landet, mener Bjarnø.

Hun forteller likevel at de har en tett dialog med studentene, og arbeider målrettet for å gi bedre oppfølging de første semestrene for å bedre studiekvaliteten.

En stikkprøve på Oslomet viser imidlertid at man ikke skal skjære alle fremtidige lærere over én kam. Andreårsstudent Ulrik Mathias Topp (29) er tvert imot fornøyd med grunnskolelærerutdanningen. Han studerer til å bli faglærer for 5.-10. trinn og opp-

lever både undervisere og fag som fleksible og spennende.

Topp mener at det dårlige resultatet ikke skyldes studiet som sådan, men heller vissheten om hva som venter *etter* man har fullført bachelor. Som grunnskolelærer har man praksis allerede første året. Her får lærerstudentene en smakebit på arbeidslivet, men ikke alle liker den kombinerte rollen som terapeut med manglende tillit fra foresatte, hevder Topp.

– Praksis blir en sjanse til å angre seg tidlig. Man skjønner hva yrkesutøvelsen faktisk innebærer.

Han kan forstå at medstudentene savner tettere oppfølging og mer støtte under praksis fra underviserne. Med store klasser er det også lettere å falle fra, mener han.

Veien til lykke

Religionsstudenter topper listen med en overordnet tilfredshet på 4,5 av totalt fem poeng på trivselskalaen. Mathias Jensen Svendsen sitter sammen med Adrian Helberg og Andrea Norum i studieutvalget til Det teologiske fakultet på UiO. De tror at den høye scoren i all hovedsak skyldes fakultetets størrelse. Med omtrent 300 studenter totalt, mener de at det er enklere å skape et aktivt og trygt miljø både i og utenfor undervisningsrommet. I klassen til Svendsen er det kun seks studenter.

– Du får ikke den samme nærheten til foreleser i exphil-salen akkurat, sier Svendsen og smiler bredt.

Norum, som går bachelor i religion og samfunn, forteller at de små klassene skaper en mentorrelasjon mellom foreleser og student.

– Dørene til underviserne står alltid åpne. Hvis det er noe man vil diskutere, er det bare å banke på, legger Helberg til.

Norum mener de små klassene gjør at man ikke har mulighet til å forsvinne i mengden. Nærværet til hver enkelt student får en direkte innvirkning på læringsmiljøet, forteller hun.

Prestekall ovenfra

Sosial trivsel er avgjørende for motivasjon, og tilbake på Oslomet forteller Topp at medstudentene er gode til å ta initiativ. Han er blitt invitert til både bursdagsfeiring og nyttårsbord med resten av kullet. Sosiale arrangementer i regi av universitet er det derimot mindre av.

Topp kan derfor forstå at lærerutdanningen er utfordrende

for en 19-åring som har flyttet til byen. Selv er han ikke den gjengse lærerstudenten. Mens store deler av klassen kom rett fra videregående, hadde Topp samboer, gode venner og studierelevant jobb da han begynte på bachelor.

– Jeg visste hva jeg gikk til før jeg søkte på studiet. Det gjør en enorm forskjell, mener Topp.

I motsetning til grunnskolelærerutdanningen, er det et stort aldersspenn blant studentene på teologisk fakultet tror Norum. Hun er selv 26 år og en av mange på fakultetet som har valgt studieretningen i godt voksen alder.

– Som eldre er man ofte sikrere på valg av studie, forklarer hun.

– Prestekallet er jo et tegn fra oven. Det trenger ikke å komme når man er 19, sier studiekamerat Helberg.

Meningsfull utdanning

Studiedekan på Det teologiske fakultet Sivert Angel er fornøyd med resultatet fra studiebarome-

teret. Han forteller at de arbeider målrettet for å implementere studentutvalgets forslag i undervisningen og det sosiale.

– Tror du at studenter som leser religion føler på en større mening med utdannelsen enn andre?

– For noen kan det nok føles ekstra meningsfylt. Det er en mer en-

Prestekallet er jo et tegn fra oven

Adrian Helberg (21), andreårsstudent på profesjonsstudiet i religion

tydig motivasjon til å begynne enn på andre studier, avslutter Angel.

Helhetlig plan

En studieretning som ikke sliter med like høyt frafall, er sosialantropologi. Her har den overordnede gjennomsnittlige tilfredsheten steget med nærmere 0,6 prosent

siden fjoråret. Økningen er marginal, men likevel størst blant studieprogrammene på landsbasis.

Dette tror instituttleder ved Sosialantropologisk institutt Thorgeir Kolshus i stor grad skyldes at de har arbeidet med grunnstrukturen i studieprogrammet for å skape en helhetlig plan for studentenes studieløp. Blant annet har praksis blitt innført som en del av bachelorprogrammet.

– Ved å anvende metoder fra forelesningene, får studentene bekräftet at det de har å bidra med ikke bare er interessant å lese, men også er nyttige verktøy. Det er en stor motivasjon for mange, sier Kolshus.

I overordnet tilfredshet havner sosialantropologi på femteplass.

– Det er fortsatt noen plasser igjen til dere når toppen av pallen?

– Rom ble ikke bygget på en dag. Men vi puster dem i nakken, sier Kolshus.

GLORIE: Mathias Jensen Svendsen er storfornøyd med studieløpet på Det teologiske fakultet ved UiO.

Høye viker og mannlig hårtap

Hva gjør man når vikene vokser seg høyere og høyere? Barberer man det hele av, begynner man å bruke hatt, eller innfinder man seg med å ende opp med samme sveis som Darth Vader?

Hårtap

Peder Nyeggen, journalist

Her om dagen fikk jeg et nytt problem å tenke på som ung mann: hårtap. Jeg sto foran speilet og pusset tennene, og da jeg lente meg over servanten for å skylle munnen, ble jeg oppmerksom på at vikene mine var høyere enn jeg trodde. Langt høyere, faktisk. Sannelig begynte det ikke å bli puslete på issen, også. Dette i en alder av 26. Faen, ass.

Det burde muligens ha demret – det siste året har jeg bitt meg merke i at frisørene jeg frekventerer svarer merkelig unnvikende når jeg forteller hva slags sveis jeg vil ha. Jeg viser frem bilder av David Beckham, noe senere Justin Timberlake, litt ymse fra Pinterest, og spør om en slags *fade*. «Den sveisen passer ikke så bra til deg», «jeg skal se hva jeg kan gjøre», «du har litt tynt hår», lyder det fra sympatiske unge damer med bleket hår og Hoka-sko.

Her om dagen var jeg imidlertid hos en frisør i London, hvor jeg for tiden studerer – en ung mann fra Teheran utstyrt med voldsom, persisk manke.

«*You got a too high widow's peak for that, bruv*», sa han likefrem, forbarmet hverken med angelsaksisk eller nordisk blygsel.

«*Widow's peak*» er det engelske begrepet for høye viker, og viser til spissen som dannes i hårfestet når hårlinja svikter. Navnet kommer av viktoriatidens overtro, som ville ha det til at kvinner med høye viker

hadde høyere sjanse for tidlig enkestand, ettersom hårfestet da liknet formen på datidens kvinnelige sørgekapper. Sørgekappene var påkrevd å bæres etter mannens bortgang i de øvre sosiale lag, både som signal om at andre menn skulle ligge unna, samt at det avkrevdes en viss aktelse overfor en kvinne i sorg. Verst av alt var at hun attpåil ikke var gift lenger. Det var ikke bare-bare i viktoriatidens sosiale spill.

I vestlig populærkultur ser det derfor ut til at vikene er blitt gjenstand for en slags semiotisk blødning: Ser vi en *widow's peak*, har vi gjerne å gjøre med en mørk kvinneskikkelse som er blitt svartsynt og bitter. Om det skyldes ensomhet eller fall i sosial rang vites ikke – men gjerne finner vi også en dose fandenivoldsk galskap.

Disney har gjort det til et varemerke for sine kvinnelige antagonister. Kroneksemplene er dronningen i *Snehvit og de syv dvergene*, den onde gudmoren i *Tornerose*, samt stemo-

ren i *Askepott*, hvor enten sørgekappen eller vikene er gjort til et visuelt hovedtrekk. Vi finner dem hos karakterer som Ursula i *Den lille havfruen* samt de djevlelike siameserne i *Aristokattene*.

For oss menn har vikene kuriøst nok over tid antatt tilsvarende konnotasjoner. Et praktisk eksempel er Dracula og den klassiske vampyren. Andre eksempler er Jokeren, Stephen King-klovn Pennywise, samt en annen ikonisk King-karakter: Jack Torrance i Stanley Kubricks *Ondskapens hotell*, gestaltet av den klin sprø og særs vikebekledd Jack Nicholson. Hårlinja gir et signal om at karakteren er totalt ute av vater allerede fra første scene – lenge før han smeller øksa gjennom døra.

«You got a too high widow's peak for that, bruv», sa frisøren likefrem

Som for å anslutte den symbolske sirkelen har Darth Vader fått et kappestykke på hjelmen som likner forunderlig mye på plagget som ga opphav til det hele.

Som vanlig mann forbindes vikene uheldigvis med andre ting enn lumske planer og tjæresvart blod. Snarer gir den sviktende hårlinja opphav til resignasjon og mimetisk begjær for krøllete California-fuckboys, skal man tro Instagram-reels. Under «*male high widow's peak treatments*» diskuterte akksalige sjeler daglig innmassering av rosmarinolje, små, nålbelagte ruller som perforerte hårsekene, dyre medikamenter som Minoxidil og Finasteride (tydeligvis svært vanskelige å få på resept), anskaffelse av en voluminøs ansamling snapbacks-capser, hårtransplantasjon i Tyrkia for tre tusen dollar. Enkelte hadde begynt med tupé. Andre med antidepressiva.

Etter en halvtime med scrolling var jeg ved å anta en houellebecqsk legemsforakt og resignasjon over egen aldring. Ja, samtiden preges av dødsfornektelse... *big news*... Likevel var dette nokså mørke saker. Jeg kjente meg nærmest ved vidd og veis ende.

Jeg valgte å oppsøke Kvinne-

guiden: nettets siste skanse.

«Høye viker er SEXY!!» skrev Anonym-Bruker. «Kjæresten min har alltid hatt høye viker – og han har utrolig draget på damene (forvirret emoji)», skrev en annen. «Aksel Lund Svindal har høye viker. Han er da virkelig kjekk», skrev en tredje. Nevnt var også Michael Fassbender, Vegard Ylvisåker, Harry Styles. Dette var da slett ikke så ille, tenkte jeg. Eventuelt kan jeg jo barbere det hele av og ende som en skalla, slipsløs marxist, slik som den tidligere greske finansministeren Yanis Varoufakis... Tanken var forlokkende.

Etter jeg hadde barbert meg, befant jeg meg på Heathrow, på vei hjem til jul. I ankomstområdet så jeg minst et dusin ruslebifere med nyanlagte hårtransplantasjoner og hårfester som nå var så lave at de løp sammen med øyenbrynene. Det så da sannelig ikke veldig lurt ut.

Åsynet minnet meg om et annet glitrende Nicholson-portrett – av den utilregnelige, men sympatiske skurken R.P. McMurphy i Miloš Formans filmatisering av *Gjøkeredet*. I filmen gjemmer Jack Nicholson vikene, og går med lua dratt ned til øyenbryna. Filmen ender med at han blir lobotomert.

debatt@universitas.no

DEBATT

idé- og debattredaktør:
tora.vassnes@gmail.comTora Vassnes
901 98 567

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

2024 er ditt viktigste år

Følger du med på internasjonal politikk, vet du at 2024 ikke ligner noe annet år tidligere i historien, skriver Roy Shinar Cohen til The Oxford Cherwell. Kloden blir varmere, det herjer to kriger, og bortimot fire millioner mennesker skal stemme i mer enn 60 land verden over. Det er valg i India, EU og USA, hvor antidemokratiske kandidater ligger an til seier. Vi lever i en historisk tid, og før vi vet ord av det sitter vi i 2025, i en verden som er mindre demokratisk enn på lenge. Universiteter og studenter verden over

har et særegent ansvar i å ivareta de demokratiske verdiene. Vi studenter må minne folk på hvordan verden så ut før våre moderne demokratier, og hva splittelse og krig kan gjøre med oss. Vi må også foreslå ideer for å opprettholde dagens demokratier. 2024 blir et skjebnesvangert år, og vi må bruke vår stemme. 2024 kan bli året hvor vi får til endring.

Tora Vassnes

23-årsgrense i Bergen

To av Bergens beste (verste) utesteder har nå fått 23-årsgrense. Barene Loulou og Luddi har stengt dørene for Tiktok-generasjonen. I ukas Studvest deler journalist Helene Kivle sin frustrasjon over den nye aldersgrensen. Men jeg forstår det godt, jeg. Disse 20-åringene som streamer alt, passer ikke inn i Loulous syndfulle kjeller. Ingen har godt av livestreaming av BI-gutter som danser til Ballinciaga, eller av

Preben Martinius fra NHH som tar coke fra sin Iphone 19. Vi trenger heller ikke flere bilder på Instagram av jenter i hæler fra barens famøse infinity-speil. Jeg har vært der selv, og hadde det vært opp til meg, hadde man satt opp aldersgrensen ytterligere. Å være student i Bergen er ille nok fra før av, at Loulou ikke lenger er en del av det, er en gave.

Tora Vassnes

Ukas tvitringer:

lurt smil @nostalisa

Menn vil bare én ting og det er å vise deg YouTube-videoer

Av Zizek.

aksel rogstad @fargerogbier

et eget pratehjørne for lektorstudenter på sophus buggesbiblioteket er det mest sinnssyke påfunnet siden dobbelt bokføring

Kanskje et desperat tiltak for å få flere lærere.

Gaute B. Skjervø @gautebs

Husk at det sjuke forslaget fra høyresida i Drammen om å kun ta imot ukrainske flyktninger ikke handler om innvandringspolitikk. Det er utelukkende en villet forskjellsbehandling av mennesker som uansett skal bo et sted i Norge. De er bare ikke velkomne i Drammen.

Ingen vil til Drammen uansett.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Vi skal bygge det studenthuset

Studenthus

Karl Magnus Nikolai Coronus Dretvik Nyeng, Leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus

BISO Oslo hevder det er uansvarlig å fortsette arbeidet for et nytt studenthus i sentrum. Det uansvarlige er å gi opp så lett!

Velferdstinget har jobbet for nytt studenthus i sentrum siden 2017, fordi man så behovet for flere samlingssteder og tiltak for å løfte studentmiljøet og studentbyen. Dette støttes opp av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse. For å gjøre noe med dette har vi sammen med SiO investert i St. Olavs gate 23 (SO23) og invitert til et bredt spleiselag. Siden 2017 har vi fått mer detaljerte planer, og visjonen er blitt klarere.

Velferdstinget tar rollen som medforvalter av semesteravgiften alvorlig. Størsteparten går til stu-

dentenes nødvendige helsetilbud, og vi deler i år ut over 15 millioner kroner til studentfrivilligheten i Oslo. Dette er viktig og riktig bruk av semesteravgiften for nåtidens studenter.

I fjor trengte semesteravgiften å økes etter å ha stått stille siden 2016. 25 kroner av denne øknin-

På sikt kan det bli studentaktivitet fra kjeller til loft

gen valgte vi å gi til framtidens studenter ved å bidra i kjøpsinvesteringene i SO23. Knappe tre år har gått siden kjøpsinvesteringen, men dagens situasjon gjør at prosjektet må nedskaleres for å kunne realiseres. Vi har stor tro

på at lovord fra næringsliv, utdanningsinstitusjoner og myndigheter vil føre til at de blir med på å investere i studentmiljøet og studentbyen Oslo, nå som prosjektet er nedskalert. Da kan det snart bli studenthus i deler av bygget, som på sikt kan vokse til å bli studentaktivitet fra kjeller til loft.

BISO Oslo velger å se bort fra mye av informasjonen som er delt i forkant av, og under, behandlingen av saken. Ved å foreslå å avslutte prosjektet og sikte mot salg, ignorerer BISO Oslo det betydelige økonomiske tapet det vil føre til. Et overveldende flertall så dette og valgte å avvise BISO Oslos sitt forslag.

Vi skylder nåtidens og fremtidens studenter å gjøre det vi kan. Derfor jobber Velferdstinget for SO23!

debatt@universitas.no

BilligBind

De tok Aleksej Navalnyj fra oss

Russland

Timofey Postovoy,
bachelorstudent i
historie ved UiO

Fredag 16. februar skjedde det en stor tragedie for millioner av russere. Aleksej Navalnyj, ledende figur for den russiske opposisjonen og demokratibevegelsen i Russland, ble erklært død i en alder av 47 år. For millioner av russere, og meg personlig, har han blitt et

symbol på motstand mot Vladimir Putins 24 år lange diktatur i Russland. I 2020 ble han forsøkt forgiftet av det russiske regimet. Han overlevde etter behandling i Tyskland. Da han vendte hjem til Russland etter den mislykkede forgiftningen, viste han oss alle hvor viktig det er å stå for sine idealer, uansett truslene man mottar fra staten.

Nå er han borte, og mange av oss føler oss knust akkurat nå. Jeg tror Putin og hans krets jubler over at de endelig ble kvitt

han som truet deres makt. Hans dødsfall skyldes med aller høyeste sannsynlighet ikke natur-

mord. Jeg, som har russisk bakgrunn og nære bånd til Russland, vil at mine medstudenter skal vite

Navalnyj har inspirert mange av mine russiske venner til å protestere mot krigen i Ukraina

lige årsaker. For oss som kjenner hvordan Putin opererer, er det ikke vanskelig å tro at dette var et

dette. Aleksej Navalnyj har inspirert mange av mine russiske venner til å protestere mot diktatur,

korrupsjon og den brutale krigen i Ukraina som har foregått i snart to år. Jeg vil at nordmenn og hele verden skal forstå hvor viktig Navalnyjs figur er for oss som står imot Putins regime. Vi er ikke få, og en gang kommer vi til å se «den flotte, framtidige Russland», som Navalnyj har lovet oss!

Nei til krig! Russland vil bli fritt!

debatt@universitas.no

Nominér til studentenes fredspris!

Aktivism

Martin Støldal Gjervan, leder i Studentenes Fredspris.
Lea Lauvland Longva, kommunikasjonssjef i Studentenes Fredspris

I 2013 vant Majid Tavakoli Studentenes Fredspris, en fredspris som deles ut på vegne av alle norske studenter hvert annet år under Isfit-festivalen i Trondheim. Da Tavakoli vant prisen, kunne han ikke komme til Trondheim fordi han satt i

fengsel i hjemlandet Iran.

I 2009 ble han fengslet for å ha kritisert det iranske regimet i en tale. Han måtte sitte inne i ni år. Den tomme stolen under seremonien skapte en tung stemning i salen.

De siste elleve årene har Majid vært fengslet flere ganger, og nå sitter han i det beryktede Evin-fengselet i Teheran. Majid har vært en tydelig stemme mot Irans regime og har kjempet for studentrettigheter, men også for fred, menneskerettigheter og demokrati, selv fra fengselet. Majid har nå på ny blitt dømt til fem års fengsel. Kun for å protestere. Kun for å bruke ytringsfriheten sin. Kun for å tenke, som han selv sier.

Det er viktigere enn noensinne å anerkjenne studenters stemme. Studenter er

de første som tar til gatene og tør å stå opp mot urett. Studentenes Fredspris deles ut til en student eller organisasjon som gjør akkurat dette. Vinnerne av pri-

Studenter er de første som tar til gatene og tør å stå opp mot urett

sen gis en plattform, økonomisk støtte og ressurser til å fortsette arbeidet sitt. Tidligere vinnere følges også opp så lenge de ønsker og det er hvert år flere prosjekter

med tidligere vinnere. Om et år skal en ny vinner hedres i Trondheim, og vi skal vise dem at vi hører på. Vi vil kjempe sammen med dem. For at vi skal kunne gjøre dette, trenger vi nominasjoner.

Nominasjonene til Studentenes Fredspris er nå åpne. En ny vinner som kjemper for menneskerettigheter, fred og demokrati på en ikkevoldelig måte skal hedres. Fordi kampen de kjemper hver dag må ikke overses og ikke glemmes. Bruk muligheten og nominér organisasjoner og enkeltpersoner som du mener at kjemper en kamp som må løftes fram i samfunnsdebatten.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Tobias Schildmann Mandt

NEI TIL VIKER: Guttekatter når de finner ut at de får beholde pelsen.

Ukas sitat:

**Kanskje er det en
maksgrense for hvor
mange drammensere
et samfunn kan
absorbere?**

Aslak Borgersund i Dagavisen

BORGERKRIG I SUDAN FØRER TIL STENGTE UNIVERSITETER:

Frykter en tapt go

TIL NORGE: Munzoul Assal sitt hus i Khartoum ligger nær militærets hovedkvarterer, der krigen startet. Nå er hele familien i Bergen.

Farmasistudenten Ethar dro på ferie fra Sudan til Egypt for å feire fullførte studier. Snart ett år senere har hun ennå ikke kunnet reise tilbake.

Studenter i Sudan

Tekst Marie Myrene Nørstebo
Foto Privat

– Jeg hadde virkelig ikke forventet krig. Jeg hadde bare med meg det man har med seg på en ferie. Jeg skulle jo tilbake, forteller Ethar Zeinelabdeen (23).

Hun dro på ferie fra Sudan til Egypt for å feire endte farmasistudier. To uker inn i ferien brøt det ut borgerkrig i hjembyen Khartoum, og snart ett år senere har hun ennå ikke kunnet reise tilbake. Zeinelabdeen er bare én av mange millioner elever og studenter som nå har fått utdanningen og fremtiden satt på pause. Ifølge Unicef står fremtiden til en hel generasjon på spill.

Fra Khartoum til Bergen

15. april i fjor våknet innbyggerne i Khartoum opp til en ny virkelighet. Det brøt ut krig mellom den paramilitære gruppen RSF og den sudanske hæren (se faktaboks).

– Økonomien fungerer ikke. Folk mister jobbene sine og unge mennesker mister utdanning. Noen mister livet, forteller Munzoul Assal på telefon til Universitas.

Han er professor i sosialantropologi ved Universitetet i Khartoum og Universitetet i Bergen (UiB) – to universiteter som har hatt et 60 år langt akademisk samarbeid. Assal var i Khartoum med familien da krigen brøt ut, og forteller om noen svært vanskelige dager. De klarte til slutt å dra fra byen, og familien er nå samlet i Bergen. Professoren er svært bekymret for landets fremtid, og legger vekt på hvor avhengig et land er av utdanning for å bygge seg opp etter en krig.

Utdanningskrise

På grunn av krigen er anslagsvis 19 millioner barn og unge hindret i å gå på skolen, og i oktober uttalte Unicef at Sudan var på vei til å bli «den verste utdanningskrisen i verden».

– Utdanning handler ikke bare om skole

og bøker, men også om å møte andre mennesker. Mangel på utdanning vil føre til enorme problemer for Sudan, forteller Zeinelabdeen, farmasistudenten som bare skulle på ferie, men som nå fortsatt er i Egypt.

Zeinelabdeen forteller at hun hadde et ønske om å jobbe på universitetet hun studerte ved i Khartoum da hun ble ferdig med studiene.

– Det var aldri planen å dra for alltid.

Det var før krigen brøt ut. Nå ser hun etter muligheter for å jobbe eller studere videre i utlandet.

– Man må ikke miste håpet, men samtidig må jeg se på neste steg i karrieren.

Uten papirer

Det er likevel ikke like lett å søke seg til utdanning i utlandet hvis du mangler papirer. Da Zeinelabdeen dro til Egypt, tenkte hun ikke over at hun måtte ha med seg diplomer fra universitetet eller laste opp alt i «skyen» før hun dro. Hun har heller ikke fått vitnemålet for farmasigraden, noe hun skulle fått for snart ett år siden.

– Én ting er vitnemålet. Men jeg har ingenting annet heller. Hverken CV, diplomer

eller bevis for aktiviteter ved universitetet. Nå er alt igjen i huset i Khartoum. Men heller ikke der vet hun om hun finner igjen papirene.

– Huset vårt er blitt totalt ranet i krigen. Zeinelabdeen sin familie er ikke de eneste som har opplevd at huset deres er blitt plyndret etter at de forlot Khartoum,

Folk mister jobbene sine, og unge mennesker mister utdanning. Noen mister livet

Munzoul Assal,
professor i sosialantropologi

enten av paramilitære grupper eller andre kriminelle. Med mangel på et fungerende rettsvesen er det lite man får gjort. Frykten for at man kan miste alt, kan være en av grunnene til at flere velger å bli i landet så

enerasjon

Borgerkrigen i Sudan

- + 15. april i fjor brøt det ut borgerkrig mellom den paramilitære gruppen Rapid Support Forces (RSF) og den sudanske hæren (SAF).
- + Borgerkrigen har forvandla Khartoum til et «plyndret, lovløst og blodig skall av sitt gamle jeg», ifølge Al Jazeera.
- + Omtrent 70 prosent av helsetjenester og sykehus i krigsområdene er ikke lenger fungerende. Tall WHO publiserte i desember, viser at 11 millioner har behov for akutt helsehjelp.
- + Mer enn 13.000 mennesker er drept, millioner er på flukt innad i Sudan, og flere hundre tusen har flyktet til naboland.

Kilder: Unicef, FN, WHO

ROLIG: Her vandret studenter til og fra forelesning på Universitetet i Khartoum. Bildet er tatt før borgerkrigen brøt ut.

lenge som mulig, tror Zeinelabdeen.

Hun forteller at vennegjengen fra universitetet er spredt i forskjellige byer i Sudan, og at en av hennes nærmeste venner fortsatt er i den krigsherjede hovedstaden. Også familien hennes er blitt splittet: Moren og tre søsken er i Egypt sammen med Zeinelabdeen, men faren er fortsatt i Sudan.

– Ikke alle har mulighet eller lyst til å reise ut av landet. Enten av økonomiske grunner eller andre faktorer som gjør det umulig.

«De unges år forsvinner»

En av dem som har blitt igjen i Sudan, er Safa Ibrahim. Hun studerer kinesisk og engelsk ved Universitet i Khartoum. Ibrahim og familien ble værende i Khartoum frem til nylig, men har nå dratt til byen Atbara litt lenger nord i Sudan. Der har universitetet gjort det mulig å ta eksamen.

«Krigen endret planene mine helt. Alt jeg håper på nå er å kunne fullføre det siste året jeg har igjen og få vitnemål, søke på

Utdanning handler ikke bare om skole og bøker, men også om å møte andre mennesker

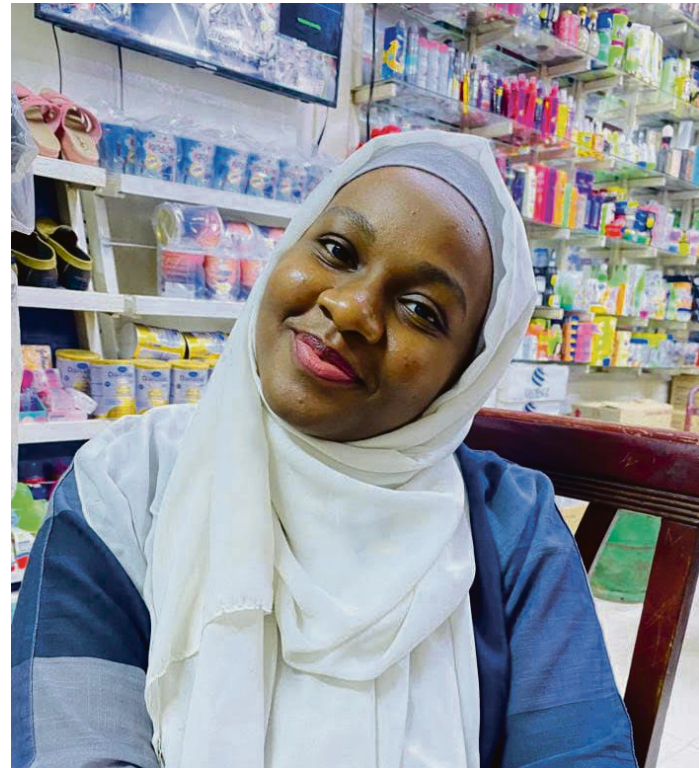
Ethar Zeinelabdeen (23), tidligere farmasistudent

stipend til utdanning i utlandet, for så å komme ut i arbeid.»

Universitas er i kontakt med Ibrahim via Whatsapp. Det er den eneste måten å få kontakt med henne på, grunnet det ustabile mobilnettet.

«De unges år forsvinner», skriver Ibrahim. Hun håper universitetene finner løsninger, slik at studentene i Sudan kan fortsette utdanningen sin og at landets situasjon ikke skal bli et hinder i fremtiden.

Ibrahim forteller at hun først følte seg trygg i Atbara, men at redselen for at RSF-soldater kan angripe byen nå stadig blir større. Nettet har vært kuttet flere ganger i løpet av tiden Universitas har vært i kontakt med Ibrahim, og hun forteller at det øker frykten for et angrep. Nå ønsker

UTEN VITNEMÅL: Ethar Zeinelabdeen (23) har ennå ikke fått bevis for farmasigraden.

hun å gjennomføre eksamenene, og så «komme seg vekk».

Frykter «hjerneflukt»

Sosialantropolog Assal mener det kommer til å ta lang tid å bygge opp utdanningssystemet igjen etter krigens slutt. Han peker på materielle ødeleggelser på universitetene, men også en flukt fra det akademiske miljøet. Assal frykter det han kaller en «hjerneflukt».

– Professorer og studenter flykter fra landet. Og selv om krigen tar slutt, kan det hende de aldri kommer tilbake.

Selv studentene som klarer å dra fra Sudan, møter på mange problemer, forteller Assal. Det er strenge visumrestriksjoner og ofte vanskelig økonomisk. Han har en sterk oppfordring til det internasjonale samfunnet:

– Land bør åpne for at sudanske studenter kan komme og studere på deres universiteter, og få den støtten de trenger for å gjøre det.

En glemt krise

Et første steg for å bedre situasjonen for sudanske studenter, er at verden blir opplyst om borgerkrigen, mener Zeinelabdeen. En gjennomgang gjort av organisasjonen Care International viser at Sudan var den humanitære katastrofen mediene skrev minst om i fjor.

– Tross alt har mange mistet mye mer enn meg. Jeg har ikke mistet alt. Hvis jeg kan bidra med å fortelle om situasjonen, er det en ære for meg.

Tallene fra Verdens helseorganisasjon er dystre: 25 millioner mennesker i Sudan har behov for humanitær hjelp. 5 millioner mennesker er på randen av hun-

gersnød.

Med så store lidelser kan det være vanskelig å se fremover, men for Ibrahim er det ikke et alternativ å miste håpet. Hun skriver at hun ønsker seg et Sudan enda bedre enn før krigen – for Sudan er mer enn et land med borgerkrig.

«Alt i Sudan er en del av min tilhørighet: historien, kulturen, folkene. Livet uten Sudan er mangelfullt», skriver Ibrahim.

Ibrahim og Zeinelabdeen har et felles håp: At krigen stopper og at de kan få hverdagen sin i Khartoum tilbake.

universitas@universitas.no

VIL BESTÅ: Språkstudent Safa Ibrahim har dratt fra Khartoum for å gjennomføre eksamen.

KULTUR

kulturredaktør: **Freyja Eikrem Ims**
frejja.heims@gmail.com 955 52 183

REISEN TIL SØPPEL- STJERNA

**Er dumpster diving faktisk
lønnsomt for den gjengse
student?**

Tekst Freya Eikrem Ims Foto Tobias Schildmann Mandt

En vinternatt dro vi ut for å finne noen genuine tips til dumpster diving for fattige og uerfarne studenter. Hvor mye sparer man, og hvor lett er det å komme i gang?

Søppelsanking

Ofte hører jeg snakk om medstudenten som har gravd rundt i matbutikkens søppel og funnet bøttevis av spennende, spiselig mat – men aldri har jeg selv turt å prøve. Nå som alt er blitt altfor dyrt, er jeg villig til å kaste meg ut på et eventyr for å redusere det allerede hardt pressede matbudsjettet mitt.

Derfor samlet jeg en søppelsulten gjeng som en vinterkveld skal grave rundt i matbutikkers søppel – på jakt etter spiselig mat og noen bunn-solid tips til studenter som ønsker å leve verdige kulinariske liv, men aldri har dratt på dumpster diving før.

Mandag 22:46

Når klokken egentlig bikker leggetid, finner jeg meg selv traskende bortover Scwheigaards gate for å møte reisefølgets fotograf og eneste med litt søppelerfaring, Tobias. Mens jeg selv aldri har dumpster divet før, har Tobias gjort det noen ganger:

– En gang fant jeg 20 plater sjokolade, og en annen gang flere kilo med dyr laks!

Siden jeg ikke vet hvilke matbutikker som kaster best eller mest søppel, og det er vanskelig å finne åpen informasjon om spesifikke steder på nettet, spurte vi kjente og ukjente om tips. Disse ble gitt til oss på én betingelse: Stedene skal forbli hemmelige. Tips én: Snakk med andre som har peiling på dumpster diving, og spør om spesifikke steder å lete.

Reiseleder Tobias har med tipse-ne tatt i betraktning planlagt en hel rute, og bestemt at vi skal ta linje 3 mot Mortensrud, som går klokken 23:01.

Den t-banen må ha kjørt seg vill i tunnelen, for den kommer aldri. Et kvarters ventetid senere er vi på riktig bane, og siste tredjedel av reisefølget, Isabel, hopper på langs veien. Tips to: Forvent å bruke mye mer tid enn forventet.

Mandag 23:31

Vi ankommer første destinasjon etter en lang t-banetur hvor vi innser at nattens hjemreise ikke ennå er planlagt. Tips tre: Planlegg en hjemreise du garantert rekker.

– Siste t-bane går 00:21, og siste buss 01:01, sier en litt tvilende Tobias.

Vi har ikke tid til å tenke på fremtidige problemer, og finner den før-

ste matbutikkens avfall. Spente småløper vi bort, åpner lokket og blir møtt av en tomt søppeldunk.

– Ja ja, vi får gå til neste butikk. Hvor langt unna er den?

– Tre kilometer, sier Tobias og peker langt, langt ned veien, hvor gatelysene slutter og skogen starter.

Midt i den snøfylte skogen vander vi, og motet renner ut av brystet i det vi går lenger inn i mørket, med foreløpig tomme poser.

Etter en lang reise gjennom nevnte skog og over en bro, kommer vi til en ny matbutikk med søpla stående lett tilgjengelig på baksiden av lokallet. Vi spurter bort, river opp lokket, og i søppelkassens dyp skinner en skatt mot oss:

– Det er fullt av tulipaner her!

Jeg stuper ned i søpla og finner seks buketter med lilla, oransje og rosa tulipaner. Nydelig! Da er i hvert fall bordpynten på plass. Jeg tar absolutt alle tulipanene jeg finner, for buketter er virkelig en luksus når det er dyrtid.

Vi sjekker under tulipanene og skimter noe spiselig. En åpen pose godteribiler. Gjengen jubler, vi har funnet gratis mat!

Vi kaster oss over posen, men fordi den er åpen og bilene inni er våte, kvier vi oss litt til å smake. Tips fire: Ikke spis åpen mat. Vi dykker heller ned igjen, og finner bøttevis med paprika og andre spiselige grønnsaker som vi fyller matposene med. Så går vi lykkelige videre til neste butikk.

Mandag 00:35

Vi fortsetter ferden til fots gjennom nattens kuldefront. Jeg har et hull i min venstre sko og merker på dette tidspunktet, selv med to ullsokker, at foten min begynner å bli våt. Gjennomvåt. Men enda er ikke søppelsulten slukket.

Det nærmer seg avgangen for siste buss mot omkring sentrum, men vi er blitt forrykte av tanken på mer gratis mat, så vi ignorerer avgangen og går mot enda en butikk.

– Det er sikkert noe i den store containeren der! hoier Tobias.

De tidligere butikkene hadde kun små søppeldunker, men nå blir vi møtt med en stor container som har en liten luke hvor søppelet gjemmer seg bak.

– Hopp inn, det er du som tok oss med på dumpster diving, beordrer Tobias og holder den lille søpellen åpen.

Jeg har ikke annet valg enn å ofre meg selv, så jeg hopper inn for å drive med litt ekte søppelgravejournalistikk. Og gjetten om det blir fangst igjen. To ost- og skinkesalater som

Vi ankommer første destinasjon etter en lang t-banetur og innser fort at nattens hjemreise ikke ennå er planlagt

er gått ut på dato. Vi rynker imidlertid på nesen fordi to i reisefølget ikke spiser kjøtt, og en tredje spiser ikke karbohydrater. Dette er en av de store utfordringene ved søppelsanking ved siden av bedrevet mat – du finner mat du ikke vil eller kan spise. Så, tips fem: Glem hva du foretrekker av smaker, og ikke vær kresen.

Lenger ned i containerens mørke finner jeg en uforsvarlig mengde lomper, som alle har gått ut på dato.

– De kan jeg hvertfall ikke spise, sutrer lavkarbo-kisen.

Jeg, derimot, priser søppelgudene for alle karbohydratene, fordi det ikke ser ut til at det blir

Saken fortsetter»

noen proteiner på oss. Ved siden av lompene finner jeg friske grønnsaker og sier meg fornøyd. Jeg klatrer ut av containeren – skoene fullabsorberte av søppeljuice – med en tiltagende redsel for hvordan reisen hjem kommer til å se ut.

Tirsdag 01:23

Vi går til siste matbutikk som vi har hørt at det er mulig å dumpsterdive ved. Alle i følget er trøtte, våte og slitne. Vi går rundt hele butikken, men de har låst godsakene inne. Neste t-bane eller buss hjem går ikke før klokken 05:00, og vi setter oss ned i snøen for å tenke litt på hva vi har gjort.

Det som fikk meg ut hit, er en nysgjerrighet for hvordan dumpsterdiving utspiller seg, og hvor tilgjengelig det egentlig er. Med matpriser som har økt med 8,8 prosent det siste året, fikk jeg lyst til å lete etter mat andre steder enn i butikkhyllene. Men her sitter jeg og følget mitt, med poser fulle av paprika og tulipaner, klokken 01:36 det som er blitt tirsdag, med ingen vei hjem. Vi valgte å ikke bruke bil – fordi ingen av oss verken har bil eller lappen – for å se hvor lett det er å dumpsterdive med bruk av kollektivtransport. Tips seks: Ha alltid med telt.

– Skal vi ta en Bolt?

Alle nikker oppgitt, og vi sjekker om noen vil plukke oss opp. Men tre små journalister med tre poser søppel vil ingen hente.

– Kjenner dere noen som bor i nærheten, som vi kan kræsje på sofaen til? sier Tobias med døsige øyne og håret fullt av istapper.

Jeg og Isabel rister på hodet, og Tobias begynner å hakke vekk is-

tappene fra hodet sitt.

Etter å ha sjekket alle mulige drosjeapper, finner vi klokka 01:50 en Bolt som vil kjøre oss hjem. Klokken 01:53 sitter vi endelig i en varm bil, med frostbitte tær, Slim Shady på full guffe over lydanlegget og bagasjerommet fylt med formentlig spiselig søppel.

Men her sitter jeg med poser fulle av paprika og tulipaner klokken 01:36 – med ingen vei hjem

Tirsdag 14:49

Etter en kort natts søvn møtes vi igjen tirsdag ettermiddag i Tobias sin leilighet, hvor alle godsakene befinner seg.

Gårsdagens fangst fordeler seg slik: Tre røde og to gule paprikaer, en pose snack-paprika, to søte spisspaprikaer, et blomkålhode, en pakke salami, en klase cherrytomater, tre purreløk, to bunter vårløk, en og en halv søtpotet, en trekvart frossen agurk, en sopp, en skål jordbær, to pakker speltlomper, to pakker mandelpotetlomper, seks bananer, to håndfuller selleri, en pasjonsfrukt og to ost- og skinkesalater.

– Men hvor er tulipanene?

– Hehe, de glemte jeg å ta inn fra balkongen, sier Tobias og peker ut på en pose dekket av snø.

– Tulipaner tåler ikke minusgrader, forsikrer Isabel oss, og jeg feller ufrivillig en liten tåre over de seks nå frosne tulipanbukettene.

Jeg sørger ferdig, og etter en runde idémyldring blir dagens meny som følger: en paprikasuppe med overtoner av blomkål og undertoner av søtpotet, med garnityr av fritert purreløk og en skive stekt sopp, en siderett av ovnsbakt asparges, en ost-minus-skinkesalat piffet opp med selleri, og et helt tårn med lomperuller uten fyll. Desserten blir en banan stekt i brunt sukker dandert med halve jordbær og en pasjonsfrukt. Tips syv: Bruk ingrediensene til å løfte opp hverdagsmaten din, i stedet for å lage et komplisert og litt rart måltid.

Mens vi står med knivene langt inni de myke grønnsakene, innser vi noe vi prøvde å fortrenge tidligere på natten. Redningsaksjonen hjem fra utenfor ring 3, har kostet oss 310 kroner. Har vi faktisk tapt penger på å redde kastet mat?

Klokken 16:38

Foran oss på bordet står søppelmåltidet klart, som ifølge nettmatbutikken Oda har ingredienser verdt 1353,2 kroner (tulipanbukettene alene er verdt 599,40 kroner!). Vi hiver oss over maten.

– Det var sykt godt, jeg kunne spist hele gryten, mumler Tobias med munnen full av suppe.

Jeg og Isabel er også enige i at suppen er god, og de stekte grønnsakene på toppen gjør den enda bedre. Men jeg forstår fort hvorfor

aspargesen lå i søpla. Den er myk og smaker litt søplete. Sidesalaten er også nydelig, men det blir bare nok til en liten porsjon til hver. Lompene er det derimot mer enn nok av, og de smaker helt fortreffelig dyppet i suppen.

– Så? Kommer dere til å dumpsterdive igjen?

Vi ser på hverandre og begynner å le.

– Kanskje, men ikke med det første, smiler Isabel, og jeg smiler med.

Etter å ha analysert vår selvsomme natt utenfor ring 3 og regnet på kost-nyttet ved hele eksperimentet, har Universitas' utsendte søppelmatsankere kommet til følgende konklusjon: Timelønnen ble 112,75 kroner per person uten kveldstillegg, men av dette var 50 kroner uspiselige tulipaner.

62,75 kroner er langt under dagens minstelønn, men hvis du er en pengelens student med tomt kjøleskap som ikke får sove fordi det rumler i magen, er det en fantastisk mulighet at du kan gå og finne spiselig og smakfull mat uten å betale noe for det. Dette er nok en god nødløsning for de utarmede få. Men for alle andre går nok vinninga opp i spinninga. Siste tips til de studenter som vil bruke dumpsterdiving til å fylle kjøleskapet: Absolutt alle fjellvettreglene gjelder. Fra «grav deg ut i tide» til «det er ingen skam å snu».

Våre tips til å starte med dumpster diving:

- Snakk med andre som har peiling på dumpster diving, og spør om spesifikke steder å lete.
- Forvent å bruke mye mer tid enn anslått, i tilfelle t-banen aldri kommer.
- Planlegg en hjemreise du garantert rekker, så du slipper å sove i snøen.
- Ikke spis åpnet mat, for du vet aldri hvem som har vært borti den.
- Glem hva du foretrekker av smaker, og ikke vær kresen.
- Ha alltid med telt, så du kan sove hvor som helst om (når) du blir strandet.
- Bruk ingrediensene til å løfte opp hverdagsmaten din i stedet for å lage et komplisert og litt rart måltid.
- Absolutt alle fjellvettreglene gjelder.

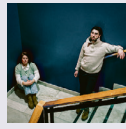

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

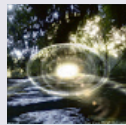
ANMELDELSER

Universitas anbefaler

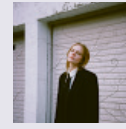
Mathias Basma Moen, anmelderredaktør

Gjenskinn – Syklus
Melankolsk, lengselsfull musikk forløst i et nydelig klimaks.

Maud – Will I ever love again?
Full av vokal-effekter og en suggererende rytme.

drea – Let Go
En imponerende og svært interessant debutsingel.

Fay Wildhagen – Let's keep it in the family
Visepop fra øverste hylle.

Bok:

Kvalitet om det kvalitative

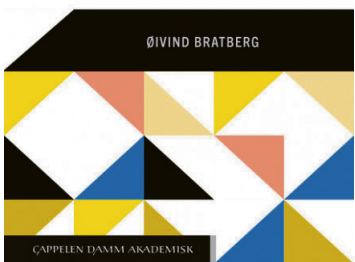
Med en imponerende bredde introduserer Øivind Bratberg et knippe strategier og metoder for en samfunnsvitenskap han håper vil inspirere aspirerende samfunnsvitere.

Årsaksforklaringer i kvalitativ analyse

Forfatter: Øivind Bratberg
Forlag: Cappelen Damm
Antall sider: 162

Årsaksforklaringer i kvalitativ analyse

På denne tiden i fjor satt statsviter Øivind Bratberg i U1-kjelleren sammen med noen kollegaer og diskuterte muligheten for ulike metodiske tilnærminger ved statsvitenskapelig institutt på UiO. Bratberg ønsket seg da et større metodisk mangfold i samfunnsvitenskapene. Med boken *Årsaksforklaringer i kvalitativ analyse* har han bygget videre på sitt synspunkt, og han håper nok at en mangfoldig bukett av yrende samfunnsvitere – med stort innslag av kvalitativt orienterte forskere – snart vil blomstre.

Boken er strukturert slik: I kapittel 1 redegjør han for hvorfor vi trenger ulike kvalitative tilnærminger – altså analyse av enkeltstående hendelse/objekt etc. – for å kunne forklare noe i et samfunn som er sammensatt og komplekst. I kapittel 2–4 introduserer han tre ulike strategier en samfunnsforsker

kan bruke når vedkommende arbeider. Kapittel 5–6 handler om metoder for innsamling av kvalitative data, med fokus på tekst og intervju. I avsluttende kapittel sys trådene sammen i det som er en hyllest til tolkning som grunnlag for forklaring.

I skrivemåte er han pedagogisk smart – skjønt han til tider kan forenkle stoffet på grensen til det banale og trivielle. Denne pedagogiske tilnærmingen kommer for eksempel frem når han bruker kriminaletterforskning og legens diagnostisering av pasienten til å illustrere de ulike metodene. Dette fungerer bra, og det gjør det lettere for en student å henge med på hva mulig ukjente begreper, som prosessopring og kongruensanalyse, egentlig betyr.

Samtidig er ikke boken for hvem som helst. I prologen skriver Bratberg selv at den er til for dem som er «interessert i forskning med ikke-statistiske data». Med eksempler som EU-motstand i Norge, E6-utbygging gjennom Lågendeltaet og svensk Nato-søknad er det nok hovedsakelig samfunnsvitere, og især statsvitere, som vil kjenne nysgjerrigheten pirre. Dette er Bratberg bevisst på, noe som kommer frem av de mange henvisninger videre til spennende studier, som bruker strategier og metoder han introduserer for leseren. Med en tilgjengelig, pedagogisk skrivemåte og med gode oppsummeringer og øvingsoppgaver,

fungerer boken derimot utmerket for den tiltenkte målgruppen. I tillegg fremviser Bratberg en imponerende bredde og innsikt i forskjellige interessante metodiske bemerkninger og samfunnsvitenskapelige studier i sine henvisninger, og understreker slik en posisjon som frontfigur i norsk kvalitativ samfunnsvitenskap.

Under det som helt tydelig er en introduksjonsbok til kvalitativt samfunnsvitenskapelig forskningsarbeid, finner vi en Bratberg som vil utfordre en samtid preget av kvantitativ vitenskap, av store datasett, statistikk og kunstig intelligens. Samfunnet er komplekst og vanskelig å forstå seg på. Derfor trenger vi mange måter å studere samfunnet på. Bratberg vil vise hvor mye spennende og verdifullt man kan finne ut ved bruk av kvalitative analyser. I bunn ligger det en dyp humanisme: «Maskinene kan ikke ta stilling til utviklingen, vurdere egne analytiske kriterier i lys av normative verdier og ta del i ordskiftet om retningen på samfunnet», skriver han, og med det uttrykker han at studier av samfunnet, med alle sine menneskelige handlinger, nødvendigvis alltid vil trenge fortolkninger og vurderinger gjort av mennesket. Halleluja, sier jeg, og ber med det SV-fakultetet sette boken som obligatorisk pensum.

Magnus Grundstad
anmeldelser@universitas.no

Lekent og slitsomt om en Generasjon med stor G

Hvem blir man når man vokser opp med tortur og henrettelser som barne-TV? Olav Fangel skriver overbevisende, men selvbevisst, om en identitetsløs tilværelse.

«Han våkner med et navn, på et sted, med en kropp, slik også vi våknet med et navn på et sted med en kropp. Snart skal Embrik erfare at et navn skal bli viktig og at et sted skal bli viktig i livet hans, selv om de først kun er dét: Et navn og et sted, liksom tilfeldig valgt ut i en setning....»

Hovedpersonen i Olav Fangels debutroman *Embrik i høyere oppløsning* vokser opp med internett som lekekamerat og glemmer å forme en identitet på veien. En klam sommer på Bjerke oppdager han og søsteren Isabell at det finnes porno, det finnes porno med funksjonshemmede, det finnes henrettelser, død og faktisk alt annet også. Det finnes film og det finnes *behind the scenes*. Alt dette finnes, mens foreldrene ligger på naborommet og ser på TV.

Embrik er en hvem-som-helst, en tilfeldig utvalgt gutt i en generasjon formet av sosiale medier og fri flyt av informasjon. Embrik tenker så mye på å være, at han ikke

er. Hele tiden ser han livet sitt utenfra. Når han skal begynne å lage film, er *behind the scenes*-opptakene viktigere enn selve filmen. Det handler mer om å være en som lager en film, enn å lage en film. Embrik er tomrom, som den som vil, kan fylle med sitt. Embriks forsøk på å finne en identitet, et navn, er menneskelig, gjenkjennelig og stusselig. Livet er en serie «faseoverganger», som Embrik kaller det, og for hver faseovergang blir man reddere og reddere for hvordan det skal gå med den stakkars, hule gutten.

I en naivistisk og leken prosa som kler de unge karakterene godt, får Fangel frem ungdommens selvhøytidelighet og blodige alvor. Med lange tankerekker av den typen man har når man er 18, 19, 20, der man tror man har forstått hvordan alt henger sammen, hyppig bruk av referanser til filmer man liker når man er 18, 19, 20, og et språk så tettpakket med engelske fraser

Embrik i høyere oppløsning

Forfatter: Olav Fangel
Sjanger: Roman
Forlag: Gyldendal
Antall sider: 236

at Språkrådet burde gå til sak, skaper Fangel et overbevisende tenåringsunivers. Setningene halser avgårde, i enkelte partier føles det som å miste pusten. Det er friskt, men tenderer mot å bli slitsomt. Flaks for Fangel at tenåringer er jævlig slitsomme. Å tilbringe 230 sider oppi hodet på en av dem, er en god og troverdig påminnelse på det.

At romanen vil si noe om Samtiden med stor S, er klart fra første side. Dette er en roman om en *generasjon*, det er det ingen tvil om. Selv om Fangel skriver godt og overbevisende, er det som å se på noe godt og overbevisende gjennom en glassvegg, eller snarere kameralinse. Filmgrepet hadde funket bedre om romanen hadde tillatt seg å glemme at kameraet er der, sånn som gode skuespillere klarer. Den konstante «zoomingen» inn og ut, og alle metagrepene, gjør det vanskelig å knytte seg til handlingen, føle på den, *være i den*. Fangel skriver

frem scener med stort potensial, men hver gang man nærmer seg nærhet, en følelse, bytter Fangel vinkel. Karakterene forblir karakterer. Selv om de er rare, morsomme og såre, blir de aldri helt mennesker.

Fangels debut prøver litt for hardt å si noe om sin samtid, og ender derfor opp med å bare røre på utsiden av den. Istedenfor å skrive om den, burde den heller være i den. Men Fangels lekne språk og fantasifulle vendinger gjør ham likevel til en forfatter jeg gleder meg til å følge med på i årene som kommer.

Dagny Mathilde Mohn
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Flekk fram vinterskoa

Veit du hva som irriterer meg for tida? Alle idiotene som går rundt med joggesko i sludd og minusgrader. Er det mulig å være mer dust i huet enn å gå rundt i helt hvite sneakers når hele Oslo er fylt med sørpe? For du ser faktisk ikke mye kul ut med retro Asics når de blir helt grå og klissvåte. Enda mindre stilig er det når det drypper ned fra sko dine i forelesningssalen,

Hvem: Folk uten vett Hva: Ordentlige sko Hvorfor: Ikke vær dust eller når du får fotsopp etter to uker uten tørre føtter. Det ser like bra ut som om du skulle tatt på deg fotballsko og klakka rundt i dem. Gjør oss alle, og spesielt deg selv, en tjeneste: Vent med joggeskoa til april. Ta på deg ordentlige, varme og vanntette vintersko. De er tross alt ikke så dyre. Og husk: Sko som ikke er mishandla, varer mye lenger.

Johannes Nyborg, humorist i Universitas

Ukas advarsel

Sesongens skamklipp

Solen titter frem en gang i måneden, og isen er ikke lenger 20 centimeter tykk. Snøen føles litt mykere, og vårens ånd siger sakte inn i deg. På tide å bli et nytt menneske i år igjen! Men hvordan kan man endre seg i takt med sesongskifte uten å felle en dråpe svette? Med en hårklipp – selvfølgelig! Du ser deg i speilet og lurer på om du kanskje i år kler en mikro-pannelugg,

Hvem: Personer med hår Hva: Saksen Hvorfor: Skån deg selv en Beatles-bob, eller kanskje du ikke lenger kler hår i det hele tatt? Svaret er som hvert år: nei. Ikke våg å klipp håret for å få en *quick-fix* til å bli en ny person. Det er alt for tidlig på året til å ta et så dumt valg, og saksen er altfor utilgjengelig i fornyelsesprosessen!

Freyja Eikrem Ims, kulturredaktør i Universitas

Stand-up:

Kleiner Mann, was nun?

Lars Berrum burde holde seg til det han gjør best: tradisjonell standup.

Tidligere i vinter skrev Morgenbladets Aksel Kielland en artikkel som tok for seg et lite stykke humorhistorie: Hvordan komikerne de siste tiårene har beveget seg bort fra å produsere vellagde og kvalitetstunge sketsjer og TV-serier til i større grad å opptre som seg selv i lettfordøyelig, konkurransedrevet reality og i humorkollegaenes podkaster. Det de i stedet tilbyr, er en følelse av innpass og fortrolighet med karismatiske og gemyttlige komikere, hevdet Kielland.

Lars Berrum, som man brått kan forestille seg som betegnende for denne utviklingen, er likevel nå aktuell med sin tredje og siste forestilling i en trilogi hvor han på litt snublete, men sjarmerende vis har forsøkt å forstå hvem han har vært (Tuttifruttiland), hvem han er (Amor Fatigue) og til sist hvem han ønsker å bli (Megaloman). Der de to foregående showene benyttet seg av henholdsvis Ibsen og Nietzsche som (svært uforpliktende) røde tråder, er det i denne

omgang den angstfylte dansken Søren Kierkegaard som har fått lov til å bistå Berrum som eksistensielt bakteppe.

Etter at Jonis Josef har varmet opp med publikum med et trygt, men morsomt sett, trer Berrum ut på scenen, to meter høy og ikledd karatedrakt. Til å begynne med virker det svært lovende, for i første halvdel er Lars Berrum morsom, sjarmerende og sympatisk der han gjøgler av gårde med et tilsynelatende utømmelig energilager. Latteren sitter løst blant publikum, det er nesten påfallende hvor mye de framførte ønsker at han skal lykkes, og man merker derfor hvordan det går en iling av uro gjennom salen idet han plutselig famler med ordene i den lange åpningsmonologen, først i kjent Berrum-stil, men så igjen og igjen. Den kollektive angsten i salen forløses ikke før Mattis Herman Nyqvist plutselig viser seg blant publikum og korrigerer ham.

Megaloman

Hva: Standup
Hvem: Lars Berrum
Hvor: Cosmopolite

Det blir her tydelig at Lars Berrum har andre planer for kvelden enn det som det har vært rimelig å forvente seg. Nyqvist spiller rollen som fortvilet teaterregissør og gir instruksjoner til Berrum, og det er tydelig at vi befinner oss midt i en prøveforestilling: Showet er «uferdig» og modelleres underveis. Forestillingen skal dekonstrueres og brytes ned, et metagrep som er trettende allerede før ensemblet av kjente fjes begynner å dukke opp.

Det er et noe feigt triks, fordi Berrum på et vis helgarderer seg når han stadig rakker ned på sitt eget show, og dette kontinuerlig selvrefererende og liksomsmarte formgrepet er heller ikke særlig interessant i seg selv, med mindre det da kan tilføre showet noe nytt, annet enn flere meta-lag. Man kan tenke seg at det er ment å skulle bryte ned avstanden og med det bevege seg inn i det insisterende fortrolige, det usikre og eksistensielt tvilende. Men ofte kreves det en viss avstand for å

holde det relevant og interessant. Kunsten må gjerne være personlig, men ikke privat. Det endelige resultatet er en forestilling som er ganske rotete, oppstykket og uten flyt, retningsløs og nesten vilkårlig i sine revy-aktige sidestikkere. Alle kjenner alle – *anything goes*.

Men det er mye vilje, innlevelse og god humor også, særlig når Berrum står tradisjonell standup. Man skal være passe surmaga om man ikke syns det er moro når Berrum ad omveier forteller historier fra livet sitt som er personlige, men også gjenkjennelige og interessante. Det er utvilsomt noe Berrum mestrer til fingerspissene, men det kjennes samtidig som et parti han bare må krysse av, som for å si: Nå har jeg gjort litt standup, og dette kan jeg, men det er ikke det jeg er her for å gjøre.

Det er fristende å gjøre som Berrum selv og låne fra Ibsen: «Megaloman» er som løken, lag på lag og ingen kjerne.

Oscar Grimstad
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 8 & 9

23/2-16/6

The mystery of Banksy

Den fortsatt anonyme grafittkunstneren og maleren Banksy har i løpet av våren mer enn 150 presentasjoner på utstilling i Oslo. Banksy er kjent for å utfordre grensene til kunstverdenen, og arbeidet har skapt oppsikt og overskrifter i årevis

Hvor: Økernsenteret

Når: 23. februar 2024 – 16. juni 2024

Pris: 320 kr

FOTO: DOMINIK GRUSS

25/2 Ligacup-finale: Chelsea–Liverpool

Opplev den spennende finalen i engelske Carabao Cup mellom Chelsea og Liverpool på stort lerret, med stadionlyd, god plass og god stemning.

Hvor: Rockefeller / John Dee / Sentrum Scene

Når: Søndag 25. februar 15:00

Pris: Gratis

27/2 Pressepub

Bli med på pressepub med pressequiz på Pressens hus!

Hvor: Pressens hus

Når: Tirsdag 27. februar 17:00

Pris: Gratis

29/2 Klassekampen kino: Joan Baez

Klassekampen i samarbeid med Vega scene viser dokumentarfilmen om Joan Baez, hvor den aldrende musikeren og aktivisten ser tilbake på sitt innholdsrike liv. Etter visningen av filmen skal Åse Kleveland snakke om de radikale 60-årene, Baez sin virkningshistorie og musikkens politiske kraft, i samtale med Musikkmagasinets Frida Fliflet.

Hvor: Vega kino

Når: Torsdag 29. februar 17:00

Pris: Student 130 kr, Ordinær 160 kr

HEINER FRA: VEGA SCENE

Gudbenådet studie

Religionsstudentene er visstnok de mest fornøyde av samtlige studenter i det ganske land, ifølge studiebarometeret. Hvorfor det er sånn, er ikke lett å vite. I ukas avis prøver student ved Det teologiske fakultet (TF) å forklare hvorfor størrelsen på klassen kan forklare lykkenivået til studentene. Ad notam-redaksjonen kjøper derimot ikke helt forklaringen. Hvordan kan få venner gi lykke? Vi tok turen til Sjefen ovenpå for å høre om Han vet hvorfor studenter ved nettopp teologisk fakultet har det så bra.

– Nei, det er klart Jeg forskjellsbehandler dem, sier Sjefen sjøl med en dyp røst til Ad notam.

Videre forklarer Han hvordan Han særlig ser etter

studentene ved TF og MF i Oslo, for å passe på at de har det bra.

– Jeg er nok spesielt nådig mot dem, og lyser mitt ansikt ekstra over dem.

– Er ikke det litt dårlig gjort?

– Jeg har gitt opp de forrige, så jeg måtte finne et nytt utvalgt folk.

Sjefen innrømmer også at han bevisst tukler med andre studentgrupper, for å sikre dårligere trivsel blant dem.

– Filosofi er jo bare tull uansett. Ingen opplyste folk i 2024 tror på sånt nonsens som Kant og Montesquieu.

Av Johs Grobyn

Dumpster-dying

I ukas avis kan du lese om to Universitas-journalister som dro på dumpster diving. Vi spør-redaksjonen ville også være med, men har senere angret. Kan vi dø? Vi ringte forbrukertelefonen til Bama for å finne ut.

[Ring... ring...]
– Det er Bama her.
– Hei, det er Bjørn E. Bærg som ringer.
– Hei, Bjørn.
– Du, jeg var på sånn dumpster diving nylig, og er litt redd jeg har fått i meg noe farlig.
– Åja.
– Jeg spiste noen frukter, men noen av dem smakte litt rart. Er det noen farlige bivirkninger man kan få av det?
– Hvis du spiser ting som er så gammelt at det går over i å bli gjæra, kan du få en reaksjon på det.

Spørsmålet er hva du har spist og hvilket lotnummer det står på det du har spist.

– Nei, det husker jeg ikke, men jeg spiste et eple og det smakte litt fot, er det et dårlig tegn?

– Har du spist mange føtter?
– Nei, men jeg har smakt det en gang. Og det smakte litt som det.

– Nei, det er ikke godt å si. Hvis man driver med dumpster diving så kan det jo ha liggi inntil andre ting, man må være veldig nøye på det.

– Spiste noen bananer som smakte litt rart, er det farlig å spise det?

– Nei, de er i skall, så det går fint.
– Hvor lang tid kan det ta før bivirkninger kan komme?

– Nei reaksjoner på mat kommer gjerne fire til fem timer etter man har spist

– Når kan jeg forvente å falle?
– Hva mener du med å falle?
– Ja, du skjønner jeg tråkka på et bananskall på vei hjem, og har foreløpig ikke sklidd.

– Da sier vi takk for i dag.
[Bama legger på]
– Du glemte å vurdere din stilling
– Vi snallast...?

Ukas studentvin

FORPLIKTELSESLØS VIN: Denne uken har vi gleden av å introdusere dere til en *basic bitch* av en hvitvin – på en god måte. Litt som en hvit t-skjorte, noe som passer de fleste anledninger. Den lette pinot blancen passer til alt fra fleinsopp-risotto til Mr. Lee-nudler med kyllingsmak. Logoen skriker at du har peil på trendy vin, og samtidig er smaken noe for folk flest. Men er du i innspurten på masteren din, vil du kanskje nøle med å servere det som kan minne om eplejuice fra konsentrat – i så fall kan den nyttes i skjul. Denne vinen er med andre ord for deg som liker det forpliktellesløse livet, uten lange grader eller sterke smaker. Her har du altså en søt og lett vin som du alltid kan plukke med deg hvis du står som et spørsmålstegn på polet fem minutter før det stenger.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Reh Kendermann Vom Löss Pinot Blanc

Pris: 149,90 kroner

Land: Tyskland

Alkohol: 12,5%

Amo Boracco Boring, vinanmelder i Universitas

KVISS-CORBIN

- For ikke mange dagene siden døde Kystpartiets grunnlegger. Etter ni år ble han kastet ut av partiet på grunn av angivelig illojal opptreden, men hva het han?
- En annen grunnlegger døde også svært nylig. Johan Galtung var hans navn, en utdannet matematiker og sosiolog, men hvilket forskningsfelt regnes han som grunnlegger av?
- En tredje ganske så kjent mann som døde forleden, var en av de sentrale lederne for den russiske opposisjonen, men hva het han?
- Mir er en bar på Grünerløkka, men tar navnet sitt etter noe helt annet. Hva?
- ISS er forkortelsen for Den internasjonale romstasjonen i tillegg til å være forkortelsen til et firma som driver med noe langt mer jordnært, men hva driver dette firmaet med?
- Ran er japansk film fra 1985 som er basert på Shakespeares *King Lear*, og vant både Amanda- og Oscar-priser, men hvem regisserte den?
- Hva heter filmen der Ryan Gosling går inn i et forhold med et dukke?
- The Real Housewives* er en tv-franchise med mange forskjellige utgaver der hele ti av dem basert i USA. Nevn to av stedene som nevnes i titlene.
- Da har enda en serieversjon av en tidligere film kommet på markedet. Hva heter den nye spionserien med Donald Glover og Maya Erskine i hovedrollene?
- For hvilket band er Robert Smith frontmann?
- Og hvilket band ga ut rockeballaden «Every Rose Has its Thorn» i 1988?
- Hvilke av disse slangene er ikke giftige: kongekobra, svart mamba, grønn anakonda eller hoggorm?
- Hva kalles en blanding av storfugl og orrfugl?
- Nevn én av de tre delstatene i USA med lavest befolkningstall.

- I hvilket land ligger ruinene av Karthago?
- Hvilken kunsthistorisk periode etterfulgte renessansen?
- I hvilket år inntraff disse hendelsene? President Truman undertegner Marshallplanen, Verdens helseorganisasjon opprettes, statene Israel, Sør-Korea og Nord-Korea proklameres, første Donald Duck-blad gis ut i Norge, Alice Cooper blir født og Mahatma Gandhi blir myrdet.
- AC Milan-legenden Gennaro Gattuso er ferdig i nok en klubb. Fra hvor ble han sparket som hovedtrener nå nylig?
- Johannes Thingnes Bø vant tre gullmedaljer under VM i skiskyting, og har dermed tangert Ole Einar Bjørndalens VM-gull, men hvor mange er det?
- EM i bryting har også nylig blitt arrangert, der Norges medaljehåp innfridde. Hva heter den kvinnelige bryteren fra Fredrikstad som i en årrekke har levert medaljer?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmester i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Steinar Bastesen, 2. Fred- og konflikthistorisk, 3. Aleksel Navalny, 4. En romstasjon sendt ut av Sovjetunionen i 1986, 5. Rengjøring, 6. Akira Kurosawa, 7. Lars and the Real Girl, 8. Orange County, New York City, Atlanta, New Jersey, D.C., Beverly Hills, Miami, Potomac, Dallas og Salt Lake City, 9. Mr. & Mrs. Smith, 10. The Cure, 11. Poison, 12. Grønn anakonda, 13. Raketteju (høne/hane), 14. Wyoming, 15. Vermont og Rhode Island, 16. Tunisia, 17. 1948, 18. Marsella, 19. 20. Grace Bullen.

Rebus

av Rebusjentene

HINT: Give me a break! Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Hvor mange juleøl i guiden?» Og det var 29 øl! Det klarte B&I, Anne Lise, David, Morten og Hedda, Emel, Ola og Jøggje, Grandmaster Moe, Krølltopp, Betlan og Lars Unar.